

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

**Analýza vlivu e-podání na výkonnost pracovníků
finančního úřadu**

Bc. Lenka Endalová

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra informačních technologií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Endalová Lenka

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Litoměřice

Název práce

Analýza vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančního úřadu

Anglický název

Analysis of effects of electronic submission on tax authority officers' productivity

Cíle práce

Diplomová práce je tématicky zaměřena na problematiku e-Governmentu. Hlavním cílem práce je analyzovat současný stav využití eGovernmentu z pohledu pracovníků Finanční správy České republiky. Dílčí cíle diplomové práce jsou vytvořit přehled řešené problematiky dle stavu legislativy roku 2010 a 2013 a analyzovat vybrané aplikace eGovernmentu z pohledu uživatelů v porovnání údajů roku 2013 s rokem 2010.

Metodika

Metodika řešení problematiky diplomové práce je založena na studiu a analýze informačních zdrojů. Praktická část práce je zaměřena na vypracování případové studie analyzující vybrané aspekty elektronické komunikace ve finanční správě. Bude stanovena hypotéza o výkonnosti pracovníků finanční správy v souvislosti s využitím elektronické komunikace. Hypotéza bude ověřena prostřednictvím dotazníkového šetření. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků praktické části práce budou formulovány závěry diplomové práce.

Harmonogram zpracování

- 1) Příprava a studium odborných informačních zdrojů, upřesnění dílčích cílů práce, volba postupu řešení: 6/2013
- 2) Zpracování přehledu řešené problematiky dle informačních zdrojů: 7/2013 - 9/2013
- 3) Vypracování analytické části práce, diskuze, sběr dat: 10/2013 - 11/2013
- 4) Hodnocení výsledků: 12/2013
- 5) Tvorba finálního dokumentu diplomové práce: 1/2014 - 2/2014
- 6) Odevzdání diplomové práce: 3/2014

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

e-podání (EPO), e-Government (eGovernment), legislativa, elektronický podpis, datová schránka, finanční správa

Doporučené zdroje informací

LIDINSKÝ, Vít... [et al.]. eGovernment bezpečně. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. 145 s. :, il. ;. ISBN 978-80-247-2462-1 (brož.)

MATEŠ, Pavel a Vladimír SMEJKAL. E-government v České republice: právní a technologické aspekty. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6

BUDIŠ, Petr a Bohumír ŠTĚDRŮN. Elektronické komunikace. 1. vyd. Bratislava: Magnet Press Slovakia, 2008, 110 s. ISBN 978-80-89169-11-5

BUDIŠ, Petr. Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, 157 s. ISBN 978-80-7263-465-1

MINISTERSTVO VNITRA ČR. OVM - portál veřejné správy [online]. Praha, 2013 © [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/ovm>

PRVNÍ CERTIFIKAČNÍ AUTORITA, a.s. (I.CA). I.CA [online]. Praha, 2013 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.ica.cz/>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Oficiální informační web o datových schránkách [online]. Praha, © 2011 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/>

BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 287 p. Teoretik. ISBN 80-726-3617-0

Vedoucí práce

Ulman Miloš, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

doc. Ing. Zdeněk Havlíček, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 6.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančního úřadu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 11. 2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Miloši Ulmanovi, Ph.D. za odborné vedení a užitečné rady.

Analyza vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančního úřadu

Analysis of effects of electronic submission on tax authority officers' productivity

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena oblast elektronických podání (e-podání) v rámci elektronické veřejné správy (e-Government). Správa daní je součástí veřejné správy a diplomová práce seznamuje s vývojem legislativy zaměřené k e-podání. Podání v elektronické podobě má stejné účinky podání jako podání v listinné podobě. E-podání učiněná vůči finanční správě daní lze podávat např. prostřednictvím daňového portálu s připojením elektronického podpisu. Výkonnost finanční správy je veřejně publikována vzhledem k výnosům ve vztahu k veřejným rozpočtům, avšak výkonnost pracovníků finančních úřadů měřitelná souborem vykonávaných činností v časovém horizontu se neuvádí, a proto se diplomová práce zabývá hodnocením vlivu e-podání na vykonávané činnosti ve správě daní z pohledu statistických ukazatelů (četnost e-podání v roce 2010 a v roce 2013) a z osobního pohledu pracovníků finančních úřadů, jak odpovídali v rámci dotazníkového šetření. Doplňující analýza kvalitativních znaků je využita pro zjištění vzájemných vztahů a souvislostí mezi jednotlivými odpověďmi z dotazníkového šetření.

Summary

Diploma thesis is focused on the area of electronic filing (e-filing) in the framework of electronic government (e-Government). Administration of taxes is a part of the public administration and this thesis introduces the development of legislation aimed to e-filing. Submission in electronic form has the same effect as filing submissions in paper form. E-filing to financial administration of taxes can be submitted, for example, through the tax portal with an electronic signature. The performance of financial management is published

with regard to the revenue in relation to public budgets, however the performance of the staff of the financial authorities measurable by set of executed activities in a timeframe is not, and therefore, the thesis deals with the evaluation of the impact of e-filing on the activity carried out in the tax administration from the viewpoint of statistical indicators (the frequency of the e-filing in 2010 and 2013) and from a personal point of view of financial authorities, as the workers answered in the scope of the questionnaire investigation. Additional analysis of qualitative characters is used to determine the relationships and connections between the individual replies from the questionnaire investigation.

Klíčová slova: e-podání (EPO), daňový portál, e-Government (eGovernment), legislativa, elektronický podpis, datová schránka, finanční správa

Keywords: e-filing (EPO), the tax portal, e-Government (e-Government), legislation, electronic signature, data box, financial management

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
2.2.1 Základní popisné charakteristiky	14
2.2.2 Základní statistické charakteristiky	14
2.2.3 Analýza kvalitativních znaků.....	14
3. Teoretická východiska	18
3.1 E-komunikace a e-Government	18
3.2 Legislativa související s e-podáním	24
3.2.1. Legislativa Evropské unie.....	24
3.2.2. Legislativa v ČR	26
3.3 Finanční správa	35
3.4 Správa daní	36
3.5 Daňové zákony	38
3.5.1 Zákon o daních z příjmů	39
3.5.2 Zákon o dani z přidané hodnoty	39
3.6 Vlastní zpracování dokumentů	41
3.7 Výkonnost pracovníků finanční správy	43
4. Praktická část	46
4.1 Vývoj počtu podání.....	46
4.1.1 Elektronická podání	46
4.1.2 Podání v listinné podobě.....	46
4.1.3 Statistická analýza počtu podání.....	47
4.2 Dílčí šetření metodou interview (předvýzkum).....	51
4.3 Dotazníkové šetření	53
4.3.1 Vyhodnocení otázek dotazníku.....	55
4.3.2 Testování závislosti časové náročnosti zpracování elektronických písemností, resp. e-podání, podané bez chyb a s chybami	73
5. Závěr	75
6. Seznam použitých zdrojů.....	80
7. Přílohy.....	I

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka č. 1</i>	<i>Schéma kontingenční tabulky</i>	<i>15</i>
<i>Tabulka č. 2</i>	<i>Počty elektronických podání pro finanční správu</i>	<i>příloha č. 1</i>
<i>Tabulka č. 3</i>	<i>Počty elektronických podání pro finanční správu</i>	<i>příloha č. 4</i>
<i>Tabulka č. 4</i>	<i>Počty podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka č. 5</i>	<i>Počty podání přiznání k dani z příjmů právnických osob</i>	<i>48</i>
<i>Tabulka č. 6</i>	<i>Počty podání přiznání k dani z přidané hodnoty</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka č. 7</i>	<i>Výsledky interview - shrnutí</i>	<i>52</i>
<i>Tabulka č. 8</i>	<i>Závislost mezi časovou náročností písemností bez chyb a s chybami</i>	<i>73</i>
<i>Tabulka č. 9</i>	<i>Teoretické četnosti závislosti mezi časovou náročností písemností bez chyb a s chybami</i>	<i>73</i>

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1	Počet zaměstnanců z řad respondentů	55
Graf č. 2	Pracoval/a jste od roku 2010 do 2013 na stejné pozici?	56
Graf č. 3	Zpracovávání daňových přiznání pomocí ADIS	57
Graf č. 4	Jaká daňová přiznání jste zpracovával/a?	57
Graf č. 5	Byla zpracovávána přiznání podávána elektronicky?	58
Graf č. 6	Jiná došlá podání v roce 2013 s možností podat je elektronicky	59
Graf č. 7	Vlastní odpovědi respondentů	61
Graf č. 8	Byla podání z ot. č. 7 učiněná i elektronicky?	62
Graf č. 9	Posouzení poměru všech došlých přiznání mezi 2010 a 2013	63
Graf č. 10	Počet elektronických podání v r. 2010	64
Graf č. 11	Počet elektronických podání v r. 2013	65
Graf č. 12	Je e-podání méně chybové oproti listinné podobě?	66
Graf č. 13	Zpracování bez chyb	67
Graf č. 14	Zpracování po chybách	68
Graf č. 15	Posudek počtu vlastních písemností v roce 2013	69
Graf č. 16	Posudek časové náročnosti vlastních písemností v roce 2013	70
Graf č. 17	Důvody neulehčení /nezrychlení práce při e-podání	71
Graf č. 18	Poměr došlých podání učiněných elektronicky vůči listinné podobě	72

1. Úvod

Finanční správa České republiky je dle zákona č. 456/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soustavou správních orgánů pro výkon správy daní a je tedy součástí veřejné správy České republiky, tak jako do účinnosti tohoto zákona (tj. do 01. 01. 2012) byly územní finanční orgány dle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, soustavou správních orgánů pro výkon správy daní.

Působnost veřejné správy ČR se po procesní stránce řídí zejména dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ale pro finanční správu byla vydána ještě specializovaná právní norma, kterou do roku 2011 (již od roku 1993) byl zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a v současné době (tj. od 01. 01. 2011) je takovou specializovanou normou zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Správní řízení dle § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.

Podání dle § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu. Podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno. Podání je tím úkonem fyzické či právnické osoby, na jehož základě je zahajováno správní řízení, a zároveň jeho prostřednictvím účastník řízení hájí svá práva v průběhu správního řízení, či případně uplatňuje opravné prostředky proti rozhodnutím správního orgánu. Podání může být učiněno v papírové podobě, tzv. listinným dokumentem, nebo v podobě elektronické, tzv. e-podáním.

Elektronický dokument je digitálně zpracovaný dokument, který je možno editovat pomocí počítače. Není tedy fyzicky na papíře, ale je virtuálně uložen v počítačové paměti. Z těchto důvodů klade tato forma podání mimořádné požadavky na podatele, a to jak po stránce formální, tak po stránce obsahové.

E-komunikace, tedy elektronická komunikace, je zasílání elektronických dokumentů, které jsou digitálně zpracovanými dokumenty, elektronicky mezi odesílatelem a příjemcem. Ne každá informace je však určena očím a uším každého, přenášená data je často potřeba chránit. Komunikace v oblasti státní, resp. veřejné správy, musí být důvěryhodná jako

klasické procedury prováděné na základě osobního styku, tedy zejména s využitím ověření totožnosti, vlastnoručních podpisů či archivace dokumentů.¹

E-podání pro finanční správu lze podávat i prostřednictvím tzv. „Daňového portálu“, který je k dispozici na internetu jak pro fyzické osoby, tak pro právnické osoby. Daňový portál² pomáhá uživatelům vytvořit podání, která jsou po formální i obsahové stránce v souladu s příslušnými procesními zákony. Využívat daňový portál mohou všechny osoby, i když v omezeném rozsahu. Pro některá podání je nutné mít zřízen tzv. certifikovaný elektronický podpis nebo datovou schránku, ale u takových podání je uživatel na tuto skutečnost upozorněn. Daňový portál byl zřízen Ministerstvem financí ČR pro elektronickou komunikaci s finanční správou a k získávání informací z daňového řízení již v roce 2006 a je postupně rozšiřován a aktualizován v souvislosti s aktualizací souvisejících právních předpisů.

¹ BUDIŠ, Petr a Bohumír ŠTĚDRŮ. *Elektronické komunikace*. 1. vyd. Bratislava: Magnet Press Slovakia, 2008, s. 20.

² Dostupný na webové adrese: http://adisspr.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/dpr/uvod.faces

2. Cíl práce a metodika

Diplomová práce je zaměřena na analýzu e-Governmentu.

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je analyzovat stav využití e-Governmentu z pohledu pracovníků Finanční správy České republiky.

Dílním cílem diplomové práce je vytvořit přehled řešené problematiky dle stavu legislativy roku 2010 a 2013 a analyzovat vybrané aplikace e-Governmentu z pohledu uživatelů – pracovníků finanční správy v porovnání údajů roku 2010 a 2013. Bude sledován vývoj počtu podání pro finanční správu mezi roky 2010 a 2013 na základě oficiálních zpráv finanční správy v souvislosti s počtem pracovníků finanční správy (jejích zaměstnanců).

Záměrem diplomové práce je porovnat vliv e-komunikace na výkonnost pracovníků finanční správy v porovnání let 2010 a 2013. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků praktické části práce budou formulovány závěry diplomové práce.

2.2 Metodika

Teoretická část diplomové práce čerpá především z odborné literatury, uvedené v seznamu literatury, z níž byly analyzovány právní předpisy týkající se e-podání a e-komunikace jak z hlediska zákonů České republiky, tak i z hlediska směrnic Evropské unie. Některé z použitých podkladů byly získány z dostupných věrohodných internetových portálů, jež jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V praktické části bude provedeno dílní šetření provedené jako interview k užívání e-komunikace vůči finanční správě, které úzce souvisí s hlavním dotazníkovým šetřením, ze kterého budou i za pomoci statistických metod zhodnocena data týkající se vývoje e-podání pro finanční správu získaná z veřejného průzkumu prostřednictvím internetového portálu www.vyplnto.cz od pracovníků finanční správy, resp. finančních úřadů.

Jedna z analýz bude zaměřena na vývoj e-podání pro finanční správu z řad daňové veřejnosti mezi roky 2010 a 2013. Druhá analýza se bude týkat závislosti pro pracovníky finančních úřadů časové náročnosti zpracování e-podání z řad daňové veřejnosti s chybami a bez chyb.

2.2.1 Základní popisné charakteristiky

Pro hodnocení jednotlivých otázek z dotazníkového šetření a zjištění základních názorů a postojů využíváme základní popisné charakteristiky, zejména vyjádření pomocí absolutních a relativních četností.³

2.2.2 Základní statistické charakteristiky

Každá statistická charakteristika je statistikou v uvedeném pojetí. Při studiu statistických souborů nás budou zajímat především poloha (úroveň) údajů ve statistickém souboru a dále variabilita těchto hodnot. Pokud nás zajímá střední hodnota daného souboru, nejčastěji počítanou charakteristikou je prostý aritmetický průměr.⁴

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} \quad (2.1)$$

Pracujeme-li s hodnotami již utříděnými, použijeme vážený aritmetický průměr.⁵

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i n_i}{\sum_{i=1}^k n_i} \quad (2.2)$$

2.2.3 Analýza kvalitativních znaků

Analýzy kvalitativních znaků využíváme pro zjištění vzájemných vztahů a souvislostí mezi jednotlivými odpověďmi. Zpracování odpovědí formou kontingenčních tabulek a jejich analýza nám pak umožňuje řešit 2 okruhy problému, tj.:

- test nezávislosti kvalitativních znaků;
- posouzení závislosti.⁶

³ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 31

⁴ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody I*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 134 s. ISBN 978-802-1316-720. Str. 49

⁵ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody I*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 134 s. ISBN 978-802-1316-720. Str. 49

⁶ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 32

Analýza kontingenčních tabulek přinese detailnější informace a velmi vhodně doplní základní popisné charakteristiky. Tyto detailnější informace pak představují kvalitní podporu při rozhodování.⁷

2.2.3.1 Kontingence

Při provádění statistických analýz zejména z oblasti různých výzkumů veřejného mínění, průzkumů trhu se velmi často pracuje se znaky kvalitativními. Mezi těmito znaky lze zkoumat existenci závislosti a její intenzitu. Kontingence je vztahem dvou či více kvalitativních statistických znaků, z nichž alespoň jeden je znakem možným. Znaky uspořádáváme do kontingenční tabulky⁸, jejíž schéma je uvedeno v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Schéma kontingenční tabulky

Znak A	Znak B						Celkem
	b ₁	b ₂	b _j	b _m	
a ₁	n ₁₁	n ₁₂	n _{1j}	n _{1m}	n _{1.}
a ₂	n ₂₁	n ₂₂	n _{2j}	n _{2m}	n _{2.}
.....							
a _i			n _{ij}		n _{i.}
.....							
a _k	n _{k1}	n _{k2}	n _{kj}	n _{km}	n _{k.}
Celke m	n _{.1}	n _{.2}	n _{.j}	n _{.m}	N

Zdroj: SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II str. 13*

Testování nezávislosti znaků v kontingenční tabulce $k \times m$ ⁹

Jako test nezávislosti v kontingenční tabulce užíváme χ^2 – test. Vycházíme z rozdílu skutečných (empirických) četností n_{ij} a teoretických (očekávaných) četností n_{oj} . Teoretické

⁷ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 32

⁸ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 13

⁹ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 13-14

četnosti vyjádříme jako součin příslušných okrajových marginálních četností děleno celkovým rozsahem souboru:

$$n_{oj} = \frac{n_{i.} \cdot n_{.j}}{n} \quad (2.3)$$

χ^2 test nezávislosti

postup použití:

- 1) stanovíme nulovou hypotézu H_0 ,
- 2) stanovíme alternativní hypotézu H_1 ,
- 3) zvolíme si hladinu významnosti α (zpravidla $\alpha = 0,05$, $\alpha = 0,01$),

4) výpočet teoretických četností,

5) vypočteme:
$$\chi^2 = \sum \sum \frac{(n_{ij} - n_{oj})^2}{n_{oj}} \quad (2.4)$$

6) určíme kritickou hodnotu $\chi^2_{\alpha(k-1)(m-1)}$, kde k je počet obměn prvního znaku a m je počet obměn druhého znaku (dle statistických tabulek),

7) porovnáme vypočtenou hodnotu χ^2 s tabulkovou hodnotou $\chi^2_{\alpha(k-1)(m-1)}$, je-li $\chi^2 > \chi^2_{\alpha(k-1)(m-1)}$, nulovou hypotézu o nezávislosti zamítáme.¹⁰

Podmínka použití χ^2 test nezávislosti¹¹

Podíl teoretických četností menších než 5 nesmí překročit 20 % a žádná z teoretických četností nesmí být menší než 1.

Jestliže není splněna tato podmínka (tj. jestli více než 20 % očekávaných četností je menších než 1, resp. či alespoň v jednom políčku kontingenční tabulky je očekávaná četnost menší než 1), nelze test použít přímo, ale až po spojení slabých skupin. Slučujeme buď řádky, nebo sloupce, ale tak, aby sloučení bylo logické a věcně správné a dobře interpretovatelné. Poté opět vyjádříme teoretické četnosti sloučených sloupců či řádků a opět zjišťujeme, zda podíl teoretických četností nepřekročil povolených 20 %.

Určení síly závislosti v kontingenční tabulce¹²

¹⁰ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 14

¹¹ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 14

¹² SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 15

Sílu závislosti lze určit pomocí Pearsonova koeficientu kontingence a Cramérova koeficientu kontingence:

$$\text{Pearsonův koeficient kontingence} \quad C = \sqrt{\frac{\chi^2}{\chi^2 + n}} \quad (2.5)$$

Pearsonův koeficient nenabývá hodnoty 1 a proto je nutné pro posouzení síly závislosti jej normalizovat pomocí hodnoty C_{\max} , kterou nalezneme v příslušných tabulkách. Normalizovaný Pearsonův koeficient pak již nabývá hodnoty z intervalu 0;1 a sílu závislosti hodnotíme stejným způsobem jako u koeficientu asociace V (hodnota 0 značí nezávislost, hodnota 1 pak absolutní závislost znaků).¹³

$$\text{Cramérův koeficient kontingence} \quad V = \sqrt{\frac{\chi^2}{n(q-1)}}, \text{ kde } q = \min(r, s) \quad (2.6)$$

Uvedené tzv. chí-kvadrátové míry závislosti podávají dobrou informaci o síle závislosti mezi dvěma sledovanými znaky, ale rovněž vykazují některé nedostatky.¹⁴

¹³ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 15

¹⁴ SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369. Str. 15

3. Teoretická východiska

V této části je uvedeno seznámení s historickými souvislostmi a legislativou, která souvisí s finanční správou, elektronickým podáním a datovými schránkami.

3.1 E-komunikace a e-Government

Jak uvádí Dubský (2007) výraz e-Government zdomácněl nejen v češtině natolik, že ani není překládán, resp. pokusy v tomto směru vyzněly vždy toporně a nejasně. Je to elektronická správa věcí veřejných či vládnutí nebo vláda. Evropská komise v materiálu eGovernment-Action Plan 2011 – 2015 z roku 2011 vymezuje e-Government jako použití nástrojů a systémů, které jsou zde díky informačním a komunikačním technologiím, pro poskytování lepších veřejných služeb občanům a podnikům.¹⁵ Cílem Evropské komise je zvýšit zavádění služeb elektronické veřejné správy, resp. aby do roku 2015 polovina (50 %) občanů a 80 % podniků mělo možnost využívat služeb elektronické veřejné správy.¹⁶

Správa daní je veřejnou službou, která je vykonávána příslušnými správními orgány ve vztahu k daňové veřejnosti. I tato služba je provozována elektronicky, resp. zpracovávána v automatizovaném daňovém informačním systému (dále jen „ADIS“). Aplikační verze programů v ADIS se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu daňové správy a podpory služeb Daňového portálu. V oblasti správy daní zajišťuje ADIS i mezinárodní výměnu informací v rámci EU i OECD. Každoročně systém ADIS reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují.¹⁷

¹⁵ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 38.

¹⁶EVROPSKÁ KOMISE. Public services: Action plan 2011-2015. [online]. [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-egovernment-action-plan-2011-2015>

¹⁷ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy za rok 2012. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_DS_za_rok_2012.pdf

Správu daní ovlivňují i změny v oblasti datových schránek.¹⁸ Datová schránka je podle § 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, elektronické úložiště které je určeno k doručování orgány veřejné moci, k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, k dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Datum spuštění „ostrého“ provozu byl 01. 11. 2009 dle citovaného zákona č. 300/2008 Sb., ve znění zákona č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Tímto dnem byly aktivovány i ty datové schránky, které byly Ministerstvem vnitra zřízeny a vydány k nim přístupové údaje, avšak do toho dne se jejich uživatelé nepřihlásili. Od téhož dne měly orgány veřejné moci povinnost doručovat své písemnosti vůči uživatelům datových schránek prostřednictvím datových zpráv a také povinnost přijímat datové zprávy prostřednictvím svých datových schránek.

Prostřednictvím datových schránek bylo odesláno i doručeno za 3 roky od 01. 11. 2009 přes 100 mil. datových zpráv ze zpřístupněných (aktivních) datových schránek, kterých bylo za 3 roky přes 450 tis..¹⁹

Možnost e-komunikace je technologicky podmíněna přístupem k službám internetu. Dle údajů Českého statistického úřadu v roce 2009 mělo 50 % domácností přístup k internetu a v roce 2013 již necelých 70 %. V lednu 2009 měla většina českých podniků (95 %) připojení k internetu a v roce 2012 z všech existujících českých podniků 96,6 %, avšak kvalita připojení, resp. rychlost připojení se postupně zvyšuje.²⁰

Český statistický úřad vede údaje o využívání informačních technologií odděleně pro jednotlivce a domácnosti a pro podniky. Z šetření českého statistického úřadu vplynuly pro jednotlivé roky následující závěry:

- Neboť v roce 2009 byl spuštěn provoz datových schránek, uvedlo použití datové schránky pro příjem zpráv či dokumentů organizací veřejné správy 64 % podniků, ale

¹⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Oficiální informační web o datových schránkách* [online]. Praha, © 2011 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/>

¹⁹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 167.

²⁰ Český statistický úřad: *Využívání informačních technologií*. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. © 2013. [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_informacnich_technologii

pouze 28 % podniků použilo datové schránky pro jejich odeslání. Mezi fyzickými osobami bylo použití datových schránek vzácností v roce 2009. Fyzické osoby v 11,2 % z populace ve věku nad 16 let využily ke komunikaci s veřejnou správou e-mail. Podniky v České republice využívaly internet v oblasti komunikace s veřejnou správou především k získávání informací a také ke stahování formulářů z webových stránek veřejné správy. V obou případech využilo během roku 2009 internet pro tuto činnost 83 % podniků a 11,6 % fyzických osob z populace nad 16 let. Využívání internetu k elektronickému odeslání vyplněných administrativních formulářů dle šetření Českého statistického úřadu, resp. tuto možnost v České republice využilo 57 % podniků a také bylo zjištěno, že u všech podniků ohledně internetové komunikace s veřejnou správou je nejméně rozšířené úplné elektronické podání (zahrnuje vyplnění administrativních formulářů veřejné správy přímo na příslušné webové stránce a jejich následné odeslání elektronickou cestou (může zahrnovat i použití elektronického podpisu) bez nutnosti dalších administrativních kroků), které v roce 2009 v České republice využilo 24 % podniků, přičemž z toho 16 % podniků jej využilo ve vztahu k České správě sociálního zabezpečení. Fyzické osoby v 5,9 % z populace ve věku nad 16 let vyplnily formuláře on-line přímo na webových stránkách úřadů.²¹

- V roce 2010 byl Českým statistickým úřadem v šetření o využívání informačně-komunikačních technologií podniky položen dotaz, zda firma používá datové schránky k odesílání zpráv a dokumentů organizacím veřejné správy. Z výsledků šetření vyplývá, že dokumenty organizacím veřejné správy prostřednictvím datové schránky zasílalo 51 % všech podniků, mezi fyzickými osobami nebylo použití datových schránek zjišťováno. Fyzické osoby v 8,7 % z populace ve věku nad 16 let využily v roce 2010 ke komunikaci s veřejnou správou e-mail, což znamená pokles oproti roku 2009. Se zvyšujícím se stupněm interakce služeb nabízených organizacemi veřejné správy prostřednictvím jejich webových stránek se snižuje v roce 2010 podíl podniků tuto službu využívajících. Nejčastěji praktikovanou činností na internetu ve vztahu k veřejné správě je tedy prosté využívání internetu k získávání informací z webových stránek úřadů. V roce 2010 tuto možnost využilo 82 % podniků. Formulář

²¹ Český statistický úřad: Využívání informačních technologií. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. © 2013. [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_informacnich_technologii

si z webu veřejné správy stáhlo 79 % podniků a 63 % jej vyplnilo online, přičemž úplné elektronické podání využila v roce 2010 v České republice téměř polovina podniků (48 %). V roce 2010 využilo internet k získávání informací z webových stránek úřadů 19,1 % z populace ve věku nad 16 let. Formulář si z webu veřejné správy stáhlo 9,4 % z populace ve věku nad 16 let a 5,3 % jej vyplnilo online. V rámci úplného elektronického podání byly podniky dotazovány, k jakým konkrétním podáním internet využívají. V roce 2010 jej využívalo 13 % podniků k úplnému elektronickému podání přiznání k dani z příjmu právnických osob, 26 % k přiznání k dani z přidané hodnoty, 25 % pro některé ze služeb České správy sociálního zabezpečení a 10 % podniků si prostřednictvím internetu kompletně vyřídilo celní řízení.²²

- V šetření Českého statistického úřadu k roku 2011 o využívání informačně-komunikačních technologií podniky byl položen dotaz, zda firma používá datové schránky ke komunikaci s veřejnou správou. Dokumenty organizacím veřejné správy prostřednictvím datové schránky zasílalo 54 % všech podniků a dokumenty touto cestou přijímalo 75 % podniků. V dalších sledovaných aspektech se v posledních dvou letech podíl podniků využívajících internet ve vztahu k veřejné správě příliš nemění. V rámci úplného elektronického podání byly podniky dotazovány, k jakým konkrétním podáním internet využívají. V roce 2011 jej využívalo 16 % podniků k úplnému elektronickému podání přiznání k dani z příjmu právnických osob, 34 % k přiznání k dani z přidané hodnoty, 26 % pro některé ze služeb České správy sociálního zabezpečení a 13 % podniků si prostřednictvím internetu kompletně vyřídilo celní řízení a 24 % službu zdravotních pojišťoven. Rok 2011 byl, co se týká využívání internetu ve vztahu k veřejné správě, rokem velmi specifickým a to z důvodu sčítání lidu, domů a bytů (dále jen „SLDB“), které se uskutečnilo na jaře 2011 a bylo možné ho vyplnit také elektronickou cestou. SLDB neovlivnilo pouze hodnoty v případě on-line vyplnění formuláře na stránkách úřadů (30 % v roce 2011), ale patrně díky SLDB byla také zvýšená frekvence vyhledávání informací na webových stránkách veřejné správy (25 %) a i jednotlivci s úřady více komunikovali (14 %). V roce 2012 pak nastal, zcela dle očekávání, pokles podílu jednotlivců, kteří využívají internet ve vztahu k veřejné správě.

²² Český statistický úřad: Využívání informačních technologií. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. © 2013. [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_informacnich_tehnologii

Nejvýraznější byl tento pokles u činnosti on-line vyplnění formulářů na stránkách úřadů. Pro hodnocení vývoje v čase je proto vhodnější nesrovnávat rok 2011 s rokem 2010, popř. 2012.²³

- Podniky v České republice využívaly internet v roce 2012 v oblasti komunikace s veřejnou správou především k získávání informací a také ke stahování formulářů z webových stránek veřejné správy. V obou případech využilo během roku 2012 internet pro tuto činnost téměř 100 % podniků. Využívání internetu k elektronickému odeslání vyplněných administrativních formulářů dle šetření Českého statistického úřadu, resp. tuto možnost v České republice využilo 94,5 % podniků a také bylo zjištěno, že u všech podniků ohledně internetové komunikace s veřejnou správou je nejméně rozšířené úplné elektronické podání, které v roce 2012 v České republice využilo 66 %.²⁴

E-komunikací pro veřejnou správu, resp. pro správu daní, jsou veškerá podání, která lze podat fyzickými či právníckými osobami prostřednictvím daňového portálu, který je dostupný na webové adrese: http://adisspr.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/dpr/uvod.faces, tato podání jsou označována dále jako EPO, či EPO2 (tj. jedná se o elektronická podání odeslaná aplikací EPO, či o uložené soubory aplikací EPO pro odeslání datovou schránkou), avšak i mnohé účetní programy jsou schopny produkovat e-podání ve formátu a náležitostmi shodného obsahu, jako-by byla e-podání podávána prostřednictvím daňového portálu. V roce 2013 to jsou podání obecného charakteru, která lze hodnotit pouze podle jeho obsahu, dále přiznání k dani z nemovitostí, přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob, přiznání k dani z přidané hodnoty, souhrnné hlášení a výpis z evidence pro daňové účely (obě podání v přímé souvislosti s podávaným přiznáním k dani z přidané hodnoty dle zákona č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů), vyúčtování daní ze závislé činnosti a z funkčních požitků, včetně formuláře o počtu zaměstnanců k 1. 12. roku, za něž je podáváno, vyúčtování daní vybíraných srážkou a další. Dalšími podáními jsou zejména myšlena dodatečná či opravná přiznání nebo vyúčtování k výše uvedeným, popř. na daňovém portálu uvedené specifické žádosti či hlášení.

²³ Český statistický úřad: Využívání informačních technologií. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. © 2013. [cit. 2013-12-08]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_informacnich_technologii

²⁴ Ediční plán 2013. In: *Ediční plán 2013* [online]. 2013 [cit. 2013-12-19]. Dostupné z:

[http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/680031B4DB/\\$File/970213_a03.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/680031B4DB/$File/970213_a03.pdf)

V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikací pro elektronické podání písemností (EPO). Tato aplikace prošla dalšími úpravami směřujícími ke zvyšování uživatelského komfortu a to zejména postupným přechodem aplikace EPO na novou serverovou technologii, která snižuje nároky na konfiguraci PC uživatele, nevyžaduje instalaci speciálních programových komponent na PC a umožňuje vyplnění formulářů i v alternativních prohlížečích. Pro rok 2011 byly připraveny nové formuláře, které již jsou realizovány v nové serverové technologii, a které nesou označení „EPO2“, současně se zveřejněním formulářů byly na Daňovém portálu zveřejněny i nové struktury XML souborů, včetně schéma XSD.²⁵

V roce 2012 z důvodu stanovení povinnosti elektronických podání zejména v podáních z oblasti daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), počet podání aplikací EPO výrazně narostl. Celkově bylo v roce 2012 podáno o 99 % elektronických podání více než v roce 2011, přičemž výrazný podíl nárůstu připadá na elektronická podání učiněná bez uznávaného elektronického podpisu, kde byl meziroční nárůst o 250 %.²⁶

Elektronický podpis jsou údaje v elektronické podobě podle § 2 písm. a) zákona č.227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, které slouží k jednoznačnému identifikování podepsané osoby na dokumentu = datové zprávě. Elektronické podpisy, tzv. certifikáty, lze rozeznávat dvojího typu. Jeden slouží pro komerční účely, tj. pro běžnou komunikaci v především soukromé sféře a druhým typem je kvalifikovaný certifikát (tzv. uznávaný elektronický podpis), který je užíván v souvislosti s komunikací ve veřejné správě, bankovníctví, atp.

Dokumenty, jak jsou definovány v § 2 písm. d) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, jak v listinné či digitální podobě vytvořené daňovou veřejností pro potřeby správy daní jsou v systému ADIS nejen evidovány, ale i zpracovávány pracovníky finanční správy. V rámci finanční správy jsou úkony pracovníků rozděleny funkčně, tj. žádný pracovník na nejnižší úrovni řízení, tj. nejedná se o pracovníka ve vedoucí pozici, nemá možnost pracovat s došlou zprávou či jinou

²⁵ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy za rok 2010. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2013-11-18]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti10.pdf

²⁶ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy za rok 2012. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_DS_za_rok_2012.pdf

písemností od jejího přijetí v instituci až po její vyřízení a archivaci. Vyřízením písemnosti je pro účely této práce chápáno zavedení do systému ADIS, resp. zavedení do evidence písemností, její samotné zpracování, tj. případná extrakce a posouzení obsažených dat, vyhotovení patřičné vyřizující či související písemnosti.

Některá rozhodnutí, např. výzvy k podání příslušných daňových přiznání, exekuční příkazy, platební výměry na úrok, atp., pracovníci vyhotovují jako prvotní doklad vůči daňové veřejnosti. Některé vyhotovené písemnosti se nedoručují, nepožádá-li si daňová veřejnost o jejich doručení, některé se doručují osobně a ostatní se doručují prostřednictvím datových schránek, popř. prostřednictvím individuálního doručování listinných písemností, např. prostřednictvím České pošty, s.p.

3.2 Legislativa související s e-podáním

Elektronicky vyhotovené dokumenty, které by bylo možné používat místo podání v listinné podobě bylo zapotřebí zahrnout do právních předpisů, resp. do platné legislativy.

3.2.1. Legislativa Evropské unie

Od roku 1988 elektronické komunikace regulovali čtyři předpisové rámce: Směrnice 88/30/EHS z roku 1988, tzv. předpisový rámec pro oblast telekomunikací, nahrazená Směrnicí Komise 2008/63/ES z roku 2008, o konkurenci na trzích telekomunikačních zařízení, v roce 1998 byl přijat předpisový rámec pro telekomunikace 1988/2000, dále to byl předpisový rámec pro sítě a služby elektronických komunikací a revidovaný předpisový rámec pro sítě a služby elektronických komunikací.²⁷ Ve snaze zachytit vývoj v oblasti telekomunikací přijaly evropské rozhodovací orgány právní předpisy, které odpovídají technologickému pokroku a požadavkům trhu. Součástí tohoto vývoje je i přijetí nového předpisového rámce pro elektronické komunikace, kterým je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice). Rámcová směrnice²⁸ je součástí telekomunikačního balíčku, jehož cílem je přepracování předpisového rámce pro

²⁷ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 45

²⁸ Evropské společenství. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací. In: *Úřední věstník L 108*. 24. 04. 2002. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0021:EN:HTML>

telekomunikace a následně zvýšení konkurence v odvětví elektronických komunikací. Tento nový předpisový rámec je tvořen touto směrnicí a následujícími čtyřmi specifickými směrnicemi:

- směrnice o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice);
- směrnice o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení (přístupová směrnice);
- směrnice o univerzální službě (směrnice o univerzální službě);
- směrnice o zpracování osobních údajů (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích).

Tyto směrnice ještě doplnilo rozhodnutí o předpisovém rámci pro politiku rádiového spektra (rozhodnutí o rádiovém spektru). Telekomunikační balíček byl v prosinci 2009 pozměněn dvěma směrnicemi „Zlepšení tvorby právních předpisů“ a „Práva občanů“; další změnou bylo zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC). Cílem této rámcové směrnice je vytvořit harmonizovaný rámec pro regulaci sítí a služeb elektronických komunikací. Upravuje rovněž určité aspekty koncových zařízení, které usnadňují přístup pro zdravotně postižené uživatele. Obsahuje horizontální ustanovení platná pro související právní texty: oblast působnosti a hlavní zásady, základní definice, obecná ustanovení o vnitrostátních regulačních orgánech, nový pojem „významná tržní síla“ a pravidla pro poskytování některých základních zdrojů, např. rádiových frekvencí, čísel či omezení vlastnických práv třetích osob. Tato směrnice vyžaduje, aby členské státy přijaly v otázce přístupu k elektronickým komunikacím taková opatření, která zaručí respektování základních práv a svobod jednotlivců.²⁹

Finanční krize z roku 2008 odhalila některé strukturální slabiny v evropské ekonomice. Strategie „Evropa 2020“ zahájená Evropskou komisí v roce 2010 představuje jednu z odpovědí na tuto krizi. Stanovuje cíle v rámci zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. „Digitální program pro Evropu“ je součástí strategie Evropa 2020 a tvoří jednu z jejích sedmi stěžejních iniciativ. Tento digitální program navrhuje lepší využití potenciálu

²⁹ *Evropa: Přehledy právních předpisů EU* [online]. 20. 05. 2010 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/legislative_framework/124216a_cs.htm

informačních a komunikačních technologií (IKT) pro podporu inovací, hospodářského růstu a pokroku.³⁰

Evropská komise si v materiálu eGovernment-Action Plan 2011 – 2015 z roku 2011 vymezuje cíl - zvýšit zavádění služeb elektronické veřejné správy, resp. aby do roku 2015 50 % občanů a 80 % podniků mělo možnost využívat služeb elektronické veřejné správy.³¹ Je důležité také zmínit směrnici Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES ze dne 13. prosince 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy.³² Tato směrnice však není jediným právním aktem či dokumentem, který souvisí s elektronickým podpisem.

Podle materiálů OECD (Finland, Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris 2003) existují čtyři vnější bariéry implementace e-Governmentu: právní a regulatorní, rozpočtové, technické a digitální vyloučení, či propast nebo také nerovný přístup k informačním a komunikačním technologiím. Z pohledu popisované problematiky je důležitá první z nich, ostatní představují především otázky technicko-organizačního, materiálního a finančního rázu.³³

3.2.2. Legislativa v ČR

Česká republika, jako jeden z členských států Evropské unie (popř. Evropského společenství) respektující právní předpisy Evropské unie, realizovala předpisový rámec Evropské unie pro telekomunikace 1988/2000 v českém právním řádu zákonem č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, který byl nahrazen zákonem o elektronických komunikacích č. 127/2005 Sb., dále zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, byl to dále i zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (jemuž předcházela zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, který však v praxi nebyl vůbec realizován), zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů (budeme se mu věnovat podrobněji

³⁰ *Evropa: Přehledy právních předpisů EU* [online]. 20. 05. 2010 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/strategies/si0016_cs.htm

³¹ *Digital agenda for Europe* [online]. 2013 [cit. 2013-08-20]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-egovernment-action-plan-2011-2015>

³² MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 142 a násl.

³³ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 46

v další podkapitole), zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů, zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, který také obsahuje informační systém datových schránek, o nichž se zmíníme podrobněji v další podkapitole, a zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.³⁴

Prvky e-Governmentu jsou obsaženy i v procesních předpisech (zejména v oblasti elektronických podání a doručování) a v různých zákonech hmotného práva včetně obecných ustanovení o právních úkonech v občanském zákoníku, v platném znění do 31. 12. 2013.³⁵

3.2.2.1 Elektronický podpis, elektronická značka, časové razítko

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon o elektronickém podpisu“), definuje pojmy, postupy a subjekty práva účastnící se na vytváření, používání a ověřování elektronických podpisů a zaručených elektronických podpisů jako prostředků umožňujících používání elektronických dokumentů způsobem, který je v souladu s obecně závaznými právními normami.³⁶

Definice pojmů, jak je zákon o elektronickém podpisu používá, vyplývají ze Směrnice Evropské unie (Evropského společenství) a nejdůležitější rozdíly mezi různými stupni podpisů a certifikátů, jsou definovány takto:

1. datovou zprávou rozumíme elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na technických nosičích dat, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou, (dříve „elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou“);
2. elektronickým podpisem rozumíme údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě (dříve „které umožňují ověření totožnosti podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě“);

³⁴ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 46

³⁵ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 45 a násl.

³⁶ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 147 a násl.

3. zaručeným elektronickým podpisem rozumíme elektronický podpis, který splňuje následující požadavky: 1. je jednoznačně spojen s podepisující osobou, 2. umožňuje identifikaci podepisující se osoby ve vztahu k datové zprávě, 3. byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může držet pod svou výhradní kontrolou, 4. je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat;
4. certifikátem je datová zpráva, která je vydána poskytovatelem certifikačních služeb, spojuje data pro ověřování elektronických podpisů s podepisující osobou a umožňuje ověřit její identitu, nebo spojuje data pro ověřování elektronických značek s označující osobou a umožňuje ověřit její identitu;
5. kvalifikovaným certifikátem je certifikát, který má náležitosti podle § 12 zákona o elektronickém podpisu, a byl vydán kvalifikovaným poskytovatelem certifikačních služeb, (dříve „který má náležitosti stanovené tímto zákonem a byl vydán poskytovatelem certifikačních služeb, splňujícím podmínky, stanovené tímto zákonem pro poskytovatele certifikačních služeb vydávající kvalifikované certifikáty“);
6. uznávaným elektronickým podpisem je a) zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a obsahujícím údaje, které umožňují jednoznačnou identifikaci podepisující osoby, b) zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném poskytovatelem certifikačních služeb, který je usazen mimo území České republiky, byl-li kvalifikovaný certifikát vydán v rámci služby vedené v seznamu důvěryhodných certifikačních služeb jako služba, pro jejíž poskytování je poskytovatel certifikačních služeb akreditován, nebo jako služba, nad jejímž poskytováním je vykonáván dohled podle předpisu Evropské unie (dříve to byl „zaručený elektronický podpis a kvalifikovaný certifikát vydaný akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb“).³⁷

Dnem 26. července 2004 nabyla účinnosti novela zákona o elektronickém podpisu (zák. č. 440/2004 Sb.). Kromě časového razítka, které bylo již ve světě používáno, leč ne všude kodifikováno, zavedla do našeho právního řádu dvě důležité novinky, které mají vztah

³⁷ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 147 až 149

především k činnosti orgánů veřejné moci. Jsou to tzv. elektronická značka a elektronická veřejná listina.³⁸

Elektronická značka je vlastně elektronický podpis vytvořený technickým zařízením. Elektronickou značkou se rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které splňují následující požadavky:

1. jsou jednoznačně spojené s označující osobou a umožňují její identifikaci prostřednictvím kvalifikovaného systémového certifikátu;
2. byly vytvořeny a připojeny k datové zprávě pomocí prostředků pro vytváření elektronických značek, které označující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou;
3. jsou k datové zprávě, ke které se vztahují, připojeny takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoli následnou změnu dat. (Přitom kvalifikovaný systémový certifikát je obdoba dříve popsaného kvalifikovaného certifikátu – má náležitosti podle § 12a zákona o elektronickém podpisu a byl vydán kvalifikovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Může být vydán nikoliv jen fyzické osobě, ale jakémukoliv majiteli označujícího zařízení, tj. i osobě právnické.)³⁹

Rozdílem je právě to, že značka není podpis, protože je vytvářena technickým zařízením, automatizovaně. Definičně, resp. funkčně jde o totéž. Podepisující osobu nahradí tzv. označující osoba, což je fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu, která drží prostředek pro vytváření elektronických značek a označuje datovou zprávu elektronickou značkou pomocí prostředku pro vytváření elektronických značek, který musí být nastaven tak, aby i bez další kontroly označující osoby označil právě a pouze ty datové zprávy, které označující osoba k označení zvolí. (Tím se nemyslí tedy provádění úkonu, vztahujícího se ke každé zprávě, fyzickou osobou, jako tomu je u elektronického podpisu, ale nastavení určitého pravidla algoritmu, kterým bude prostředek řízen.) Prostředek pro vytváření elektronických značek, tj. ve skutečnosti počítač, musí být chráněn proti neoprávněné změně a musí zaručovat, že jakákoli jeho změna bude patrná označující osobě.⁴⁰

³⁸ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 150

³⁹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 150

⁴⁰ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 150

Druhým rozdílem je, že u elektronického podpisu – pokud se neprokáže opak - má se za to, že se podepisující osoba před podepsáním datové zprávy s jejím obsahem seznámila (§ 3 odst. 1 zákona o elektronickém podpisu). U značky se vytváří právní fikce opačná, tj. má se za to, že označující osoba označila datovou zprávu automatizovaně bez předchozí kontroly vlastního obsahu datové zprávy a vyjádřila tím svou vůli (§ 3a odst. 2 zákona o elektronickém podpisu).⁴¹

Používání elektronických značek je přínosné tam, kde je ze zákona nezbytné důvěryhodným způsobem označovat velké objemy datových zpráv v relativně krátkém časovém období (např. proces potvrzování doručení podání učiněného v elektronické podobě na server orgánu veřejné moci) a vytváření zaručeného elektronického podpisu pro každou datovou zprávu by bylo z hlediska časového, personálního a finančního nadbytečně náročné, a dále tam kde není možné či vhodné používat kvalifikované certifikáty (vztahující se k jedné, konkrétní osobě). Elektronické značky jsou nejvíce využívány v agendách týkajících se například celních řízení, při vydávání elektronických výpisů z úředních databází, při potvrzování přijetí elektronických zpráv, při elektronické fakturaci apod.⁴²

Další novinkou v českém právním řádu zavedenou citovanou novelou zákona o elektronickém podpisu je časové razítko. Časové razítko je nástroj, který hodnověrným způsobem zajišťuje přiřazení aktuálního časového údaje k elektronickému dokumentu. Jinými slovy, můžeme získat důkaz o tom, že určitý elektronický dokument (datová zpráva) existoval v určitý časový okamžik. To může být velice významné v řadě případů:

- při vyplňování tzv. elektronické doručenky,
- při podávání daňového přiznání, nebo nabídky v rámci veřejné zakázky,
- při sporech o autorská či jiná práva duševního vlastnictví apod.
- a samozřejmě také při dlouhodobém uchovávání elektronicky podepsaných/orazítovaných dokumentů.

Novela zavedla tzv. „kvalifikované časové razítko“, což je datová zpráva, kterou vydal kvalifikovaný poskytovatel certifikovaných služeb a která důvěryhodným způsobem spojuje data v elektronické podobě s časovým okamžikem, a zaručuje, že uvedená data

⁴¹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 150

⁴² MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 150 a násl.

v elektronické podobě existovala před daným časovým okamžikem. Toto razítko musí dle zákona o elektronickém podpisu obsahovat:

- a) číslo kvalifikovaného časového razítka unikátní u daného kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb (dále jen „KPCS“),
- b) označení pravidel, podle kterých KPCS kvalifikované časové razítko vydal,
- c) v případě právnické osoby obchodní firmu, nebo název a stát, ve kterém je kvalifikovaný poskytovatel usazen; v případě fyzické osoby jméno popřípadě jména, příjmení, případně dodatek, a stát, ve kterém je kvalifikovaný poskytovatel usazen,
- d) hodnotu času, která odpovídá koordinovanému světovému času při vytváření kvalifikovaného časového razítka,
- e) data v elektronické podobě, pro která bylo kvalifikované časové razítko vydáno,
- f) elektronickou značku kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb, který kvalifikované časové razítko vydal. (Tím je časové razítko opět chráněno proti padělání či modifikaci.)⁴³

Nutno říci, že z ryze právního hlediska existuje jistá past doslovného výkladu této definice, která vychází ze zahraničního dokumentu, tvořeného technology. Lze totiž diskutovat o tom, jak dlouho data existovala před daným časovým okamžikem – hodinu, týden, rok, desetiletí? Možná by bylo přesnější použít definici jinou, právnicky přesnější, tj. typu „data existovala v okamžiku vytvoření vzorku (hash) dokumentu (k němuž je časové razítko vyžadováno) a jeho doručení poskytovateli“, případně jednodušší „v okamžiku doručení vzorku (hash) dokumentu poskytovateli“. Ale toto může být dle našeho názoru řešeno výkladově, přičemž by se dalo diskutovat i o dalších otázkách, týkajících se časových souvztažností.³⁴

Kvalifikovaný poskytovatel certifikačních služeb je podle § 2 písm. i) poskytovatel certifikačních služeb, který vydává kvalifikované certifikáty nebo kvalifikované systémové certifikáty nebo kvalifikovaná časová razítka nebo prostředky pro bezpečné vytváření elektronických podpisů (dále jen „kvalifikované certifikační služby“) a splnil ohlašovací povinnost podle § 6. Poskytovatel, který vydává kvalifikovaná časová razítka, je povinen podle novely zákona o elektronickém podpisu:

⁴³ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 151 - 152

- a) zajistit, aby časová razítka jím vydávaná jako kvalifikovaná obsahovala všechny náležitosti stanovené tímto zákonem,
- b) zajistit, aby časový údaj vložený do kvalifikovaného časového razítka odpovídal hodnotě koordinovaného světového času při vytváření kvalifikovaného časového razítka,
- c) zajistit, aby data v elektronické podobě, která jsou předmětem žádosti o vydání kvalifikovaného časového razítka, jednoznačně odpovídala datům v elektronické podobě obsaženým ve vydaném kvalifikovaném časovém razítku,
- d) přijmout odpovídající opatření proti padělání kvalifikovaných časových razítek,
- e) poskytovat na vyžádání třetím osobám podstatné informace o podmínkách pro využívání kvalifikovaných časových razítek, včetně omezení pro jejich použití a informace o tom, zda je, či není akreditován ministerstvem; tyto informace lze poskytovat elektronicky.⁴⁴

Zřízení uživatelského práva k těmto technologiím (elektronický podpis i časové razítko) poskytují různé certifikační autority, např. První certifikační autorita, a.s., Česká pošta, s.p. (certifikační autorita PostSignum) a jiné.

Za nejpřevratnější moment zmíněné novely zákona o elektronickém podpisu z roku 2004 lze považovat ustanovení § 11 odst. 2, který říká: „Písemnosti orgánů veřejné moci v elektronické podobě označené elektronickou značkou založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem mají stejné právní účinky jako veřejné listiny vydané těmito orgány.“ Elektronické značky založené na kvalifikovaných systémových certifikátech a uznávané elektronické podpisy jsou způsobilé zajistit nepopíratelnost původu a originalitu obsahu dat v elektronické podobě, ke kterým jsou připojeny. Proto mohou být plnohodnotnými náležitostmi elektronických písemností orgánů veřejné moci – mají totiž stejnou funkci jako úřední razítko a podpis úřední osoby na listině. Listiny, vydané těmito orgány, se označují jako tzv. veřejné listiny a při úředním, resp. soudním, jednání se nemusí dokazovat jejich pravost (na rozdíl od listin soukromých). Od tohoto okamžiku bylo tedy možno získat již výlučně v elektronické podobě výpisy z různých

⁴⁴ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 152 - 153.

evidencí spravovaných orgány veřejné moci – např. výpis z rejstříku trestů, z katastru nemovitostí či obchodního rejstříku, ale i elektronické stejnopisy individuálních správních a soudních rozhodnutí (rozsudků). Tím byl učiněn další zásadní krok ke skutečnému postupnému prosazování e-Governmentu do naší veřejné správy a novela zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, provedená zákonem č. 81/2006 Sb., tomu vytvořila příslušné legislativní podmínky. Bohužel poslední novela zákona o elektronickém podpisu provedená zákonem č. 167/2012 Sb., nahradila ustanovení § 11 novým zněním, které právní definici elektronické veřejné listiny zlikvidovalo bez náhrady, a to bez jakéhokoliv zdůvodnění a vysvětlení.⁴⁵

Na základě výše uvedeného, lze shrnout, že využití elektronického podpisu umožňuje elektronickou komunikaci zabezpečit z pohledu zajištění:

- důvěrnosti informací – systém musí zabezpečit, že neautorizované subjekty nebudou mít možnost přístupu k citlivým informacím;
- integrity informací – systém musí zabezpečit informace proti neautorizované modifikaci;
- neodmítnutelnosti odpovědnosti – systém musí zabezpečit prevenci proti ztrátě schopnosti přesvědčit třetí nezávislou stranu o přímé odpovědnosti subjektu za odeslání, případně přijetí zprávy.⁴⁶

Tyto výše uvedené prvky je možné zajistit prostřednictvím kryptografických funkcí s využitím elektronických certifikátů (komerčních certifikátů, tj. jejich používání je dáno smluvně mezi komunikujícími stranami nebo kvalifikovaných certifikátů, kdy je podpora této technologie přímo zakotvena v legislativě). V případě, že do elektronické komunikace významně zasahuje také hledisko času, je namístež použít také technologii časových razítek vydávaných tzv. časovou autoritou (časová razítka, jejichž používání je dáno smluvně mezi komunikujícími stranami nebo služby kvalifikovaných časových razítek, kdy je podpora této technologie přímo zakotvena v legislativě).⁴⁷

⁴⁵ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6 str. 153 - 154

⁴⁶ PRVNÍ CERTIFIKAČNÍ AUTORITA, a.s. (I.CA). *I.CA* [online]. Praha, 2013 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.ica.cz/>

⁴⁷ PRVNÍ CERTIFIKAČNÍ AUTORITA, a.s. (I.CA). *I.CA* [online]. Praha, 2013 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.ica.cz/>

3.2.2.2 Datové schránky

Definici datové schránky najdeme v § 2 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, která zní: „Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k

- a) doručování orgány veřejné moci,
- b) provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci,
- c) dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.“

Datové schránky zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“). Není-li stanoveno jinak, pouze osoby, pro něž byla datová schránka zřízena, jsou oprávněny činit úkony uvedené v § 11 odst. 4 a 6 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Rozsah přístupu těchto osob do datové schránky zahrnuje i přístup k dokumentům určeným do vlastních rukou adresáta § 8 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Osoba oprávněná k přístupu do datové schránky se do ní přihlašuje prostřednictvím přístupových údajů (§ 9 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Informační systém datových schránek je informačním systémem veřejné správy, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich uživatelích (§ 14 odst. 1 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky může každá fyzická osoba, podnikající fyzická osoba a právnická osoba, či osoba pověřená má-li zpřístupněnu svou datovou schránku a umožňuje-li to povaha tohoto úkonu, prostřednictvím datové schránky, tj. takový úkon má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob (§ 18 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Dokumenty orgánů veřejné moci doručované prostřednictvím datové schránky, úkony prováděné vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky a dokumenty fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob dodávané prostřednictvím datové schránky mají formu datové zprávy (§ 19 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). K identifikaci datové schránky slouží identifikátor, který není zaměnitelný s žádným jiným identifikátorem využívaným orgány veřejné moci (§ 21 citovaného zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

3.2.2.3 Možnosti e-podání

Jaká jsou přípustná e-podání, aby splňovala účinky podání vůči veřejné správě, je stanoveno příslušnými právními předpisy upravujícími veřejnou správu, tj. například správní řád, daňový řád, atp.

Příslušné právní předpisy, případně doplňující pokyny, stanoví, jak podávat jednotlivá podání, tj. kdy musí být použit elektronický podpis, kdy použít být nemusí, tzn., kdy lze učinit e-podání i bez přítomnosti elektronického podpisu, resp. jakým úkonem lze nahradit chybějící elektronický podpis. Obdobně právní předpisy, případně doplňující pokyny, stanoví, kdy stačí učinit e-podání pouze prostřednictvím datové schránky.

Daňový portál, jako jeden z portálů veřejné správy, umožňuje e-podání učinit v souladu s právními předpisy i s podrobnými instrukcemi, jaké náležitosti musí podání mít, aby podání prostřednictvím tohoto portálu bylo podáno bez vady, tzn., pokud jsou naplněny veškeré náležitosti dle průvodce vyplňování elektronických podání, bude učiněno platné e-podání.

Možnosti elektronického podání se neustále rozšiřují.

3.3 Finanční správa

Finanční správa České republiky je dle zákona č. 456/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soustavou správních orgánů pro výkon správy daní od 01. 01. 2012 a je tedy součástí veřejné správy ČR. Této finanční správě, jak ji známe dnes, předcházelo institucionální zřízení dle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů. Důvod k změnám v oblasti orgánů veřejné správy je sjednotit jejich řízení, sjednotit procesní postupy, snížit byrokracii.

Finanční správa České republiky se dělí na Generální finanční ředitelství, které řídí finanční úřady pro jednotlivé kraje a Specializovaný finanční úřad, a také Odvolací finanční ředitelství. Finanční úřady pro jednotlivé kraje se sídlem v krajských městech mají svá územní pracoviště, která jsou co nejbližší daňovým poplatníkům, tj. s ohledem na počet daňových subjektů. Všechny finanční úřady prostřednictvím svých územních pracovišť vykonávají přímou správu daní, např. daní z příjmů, daně z přidané hodnoty a dalších. Odvolací finanční ředitelství bylo zřízeno pro účel jednotného vyřizování podaných opravných prostředků (zejména odvolání jsou nejběžněji využívaným opravným prostředkem) proti rozhodnutím finanční správy.

Finanční správa provozuje tzv. daňový portál, který umožňuje daňové veřejnosti, resp. zejména daňovým subjektům, činit elektronická podání vůči finanční správě. Zároveň prostřednictvím stránek www.financnisprava.cz informuje širokou veřejnost o správě daní, jak lze činit podání vůči finanční správě a zároveň uvádí i odkazy pro uživatele, zejména pro daňovou veřejnost. Vždyť správa daní se týká celé populace, která vykonává ekonomickou činnost, tj. je zaměstnána, či podniká, ale správa daní se také týká majetku, resp. nemovitých věcí. Finanční správa také provozuje elektronickou podatelnu.

3.4 Správa daní

Správou daní lze chápat i proces, jehož pravidla byla dána zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Účinnost (od 01.01.1993) tohoto zákona, který byl zásadním procesním zákonem více než deset let před rokem 2010 skončila s účinností nového zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), který je současnou zásadní procesní normou pro správu daní.

Aby mohl být proces správy daní vykonáván, musí být zahájeno řízení. Zahájení řízení včetně způsobu podávání písemností definoval § 21 v zákoně o správě daní a poplatků. Avšak jeho historické znění z roku 1993 s e-komunikací, jak ji známe dnes, vůbec nepočítalo. Samozřejmě se používaly jiné přenosové techniky jako je telefax, ale také např. dálnopis. Pokud však bylo učiněno podání za použití přenosových technik (dálnopis, telefax apod.), muselo být do tří dnů po odeslání opakováno písemně nebo ústně do protokolu. Řízení pak bylo zahájeno dnem, kdy podání daňového subjektu došlo příslušnému správci daně nebo dnem, kdy byl daňový subjekt vyrozuměn o prvním úkonu, který vůči němu v daňovém řízení správce daně nebo jiné osoby, o nichž to zákon stanoví, učinili.

Novelou, resp. zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, došlo k výrazné změně zákona o správě daní a poplatků v oblasti e-komunikace. Stanovil-li tak zákon o správě daní a poplatků nebo zvláštní zákon, musely být daňovými subjekty o své daňové povinnosti podávány příslušnému správci daně přiznání, hlášení a vyúčtování na předepsaných tiskopisech. Tiskopisy zveřejněné v elektronické podobě, které byly podávány v elektronické podobě, mohly být podepsány elektronicky podle zvláštních předpisů, resp. v souladu s citovaným zákonem č. 227/2000 Sb. Jiná podání v daňových věcech, jako byla oznámení, žádosti, návrhy,

námítky, odvolání apod., mohla být učiněna buď písemně nebo ústně do protokolu nebo elektronicky podepsaná podle zvláštních předpisů, či za použití jiných přenosových technik (dálnopis, telefax apod.).

Novelou č. 301/2008 Sb. (Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s účinností od 01. 07. 2009), došlo k další výrazné změně zákona o správě daní a poplatků v oblasti e-komunikace. Podání bylo možné dle § 21 zákona o správě daní a poplatků učinit i datovou zprávou ve struktuře a tvaru zveřejněném správcem daně, která byla opatřena zaručeným elektronickým podpisem, nebo která byla odeslána prostřednictvím datové schránky. Účinky podání měl rovněž úkon učiněný vůči správci daně za použití datové zprávy bez zaručeného elektronického podpisu, nebo za použití jiných přenosových technik, pokud byl tento úkon do 5 dnů ode dne, kdy došlo podání správci daně, potvrzeno nebo opakováno způsobem podle odstavce 2 nebo 3 § 21 zákona o správě daní a poplatků. Úkon podle věty předcházející mohl být v téže lhůtě potvrzen rovněž projevem souhlasu písemně nebo ústně do protokolu. Zároveň tato novela uděluje povinnost přednostně doručovat písemnosti adresátovi, který má zpřístupněnu datovou schránku, v souladu se zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Zákon o správě daní a poplatků stanovoval lhůty a povinnost podávání některých typů písemností. Přesně specifikovaným podáním v souvislosti s daňovým břemenem bylo podávání vyúčtování daně vybírané srážkou. Jednalo se o vyúčtování daně z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou a o vyúčtování daně z příjmů právnických osob vybíraných srážkou.

Zákon o správě daní a poplatků také stanovoval povinnosti a postupy správci daně k vyřízení podaných písemností. Nejběžnějším institutem vyřízení podané písemnosti, kterou bylo jakékoliv podané daňové přiznání, např. k dani z příjmů právnických osob, k dani silniční, k dani z přidané hodnoty, byl institut tzv. konkludentního vyměření, tj. dle § 46 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků neodchylovala-li se vyměřená daň od daně uvedené v přiznání, nebo hlášení, nemusel správce daně sdělovat daňovým subjektům výsledek vyměření, pokud o to nebylo požádáno. Konkludentní vyměření je zároveň stanovení základu daně a výše daně, která má být vyměřena a předepsána daňovému subjektu v souladu s § 46 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků. Konkludentní vyměření pracovník správce daně stvrdil svým podpisem včetně data podpisu přímo na příslušném

tiskopisu daňového přiznání či hlášení. Při konkludentním vyměření nevyhotovoval správce daně novou písemnost = rozhodnutí, resp. platební výměr, jako v případě ostatních vyměření, tj. v případě odchylně vyměřené daně od tvrzení daňového subjektu, či z důvodu potvrzení vyměření daně po odstranění předchozích pochybností o její správnosti, které také byl povinen daňovému subjektu doručit.

S účinností daňového řádu, tj. od 01. 01. 2011 nastalo mnoho změn, které se projevily nejen v terminologii, ale také v procesu správy daní. Způsob podávání písemností vůči finanční správě se nezměnil, pouze dostal jiné číslování v paragrafovém znění (§ 70 až § 74 místo § 21 zákona o správě daní a poplatků). Zahájení řízení pak upravuje § 91 daňového řádu.

Stejně tak jako zákon o správě daní a poplatků stanovoval lhůty a povinnost podávání některých typů písemností i v daňovém řádu jsou tyto povinnosti obdobně obsaženy.

Daňový řád stanovuje povinnosti a postupy správci daně k vyřízení podaných písemností však odlišně od zákona o správě daní a poplatků. Nejvýraznější změnou oproti zákonu o správě daní a poplatků je pro pracovníky finanční správy ta, že každé vyměření daně se provádí platebním výměrem, tj. institut konkludentního vyměření, jak byl uplatňován na základě zákona o správě daní a poplatků, se již neprovádí. Každé daňové tvrzení (tedy řádné i dodatečné) dle terminologie daňového řádu, kterými jsou daňová přiznání, hlášení nebo vyúčtování, je vyměřeno platebním výměrem, ale v případě, že se vyměřená daň neodchyluje od daně tvrzené daňovým subjektem, nemusí správce daně výsledek vyměření oznamovat daňovému subjektu, tj. nebude jej doručovat daňovému subjektu, pouze platební výměr založí do spisu. To neplatí, pokud byl zahájen postup k odstranění pochybností. Na základě těchto nových povinností správce daně eviduje nárůst vydaných rozhodnutí = platebních výměrů ve své evidenci písemností v ADIS.

Povinnost správce daně přednostně doručovat písemnosti adresátovi, který má zpřístupněnu datovou schránku, v souladu se zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů je zachována i v daňovém řádu.

3.5 Daňové zákony

Finanční správa stanovuje výši daně dle hmotně-právních norem, pro které se ve společnosti ujalo označení daňové zákony. V roce 2013 mezi ně patří zákon o daních z příjmů, zákon o dani z přidané hodnoty, zákon o dani silniční, zákon o dani z nemovitostí,

zákon o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Neboť cílem této práce je analyzovat vliv e-podání, tj. z těchto zákonů budou v následující části prezentovány vybrané pasáže, které souvisejí s e-podáními, tj. vzhledem k tomu, že v zákonech o dani silniční, o dani z nemovitostí, o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí není přímo stanovena povinnost pro podání uskutečněné prostřednictvím e-komunikace, platí pro tyto daně možnost podávat písemnosti v souladu s příslušným procesním zákonem, tedy pro rok 2013 v souladu s daňovým řádem. Dále se budeme věnovat tedy pouze zákonu o daních z příjmů a zákonu o dani z přidané hodnoty, ze kterých uvedeme důležité pasáže, které nařizují povinnost podat některá podání v elektronické formě. Pokud se však jakákoliv osoba daňové veřejnosti rozhodne podat i jiné podání v elektronické formě, může využít daňového portálu, kde finanční správa aktualizuje elektronické formuláře průběžně a také rozšiřuje počet možných podání, která je možná podat v elektronické formě.

3.5.1 Zákon o daních z příjmů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), stanovuje již v roce 2009 v § 38fa odst. 5 povinnost podat pouze datovou zprávou ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně podání, kterým je hlášení platebních zprostředkovatelů.

Zákon o daních z příjmů stanovuje další povinnost k podávání písemností pouze elektronicky prostřednictvím datové zprávy od 01. 01. 2009 v § 38j odst. 4 citovaného zákona, jenž byl takto novelizován zákonem č. 2/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Jedná se o podání vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, plátcí či plátcovými pokladnami, kde byla v průběhu vykazovaného zdaňovacího období vybírána, nebo srážena daň nebo záloha na daň poplatníkům – nerezidentům, tj. těm, kteří mají daňovou povinnost, jež se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů v ČR.

3.5.2 Zákon o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“ či „zákon o DPH“), stanovuje již v roce 2009 v § 88 odst. 4 povinnost podat pouze elektronicky ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně oznámení, které obsahuje informace dle odstavce 3 citovaného § 88 zákona

o dani z přidané hodnoty a zároveň již v roce 2009 je v § 88 odst. 8 a 9 stanovena povinnost podat hlášení o dani v souladu elektronicky ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně. V § 88 zákona o dani z přidané hodnoty mají ještě osoby dle odst. 1 citovaného paragrafu stanovenu povinnost elektronicky poskytnout na vyžádání správce daně záznamy o plnění, na které se vztahuje zvláštní režim pro poskytnutí elektronických služeb.

Na základě směrnice Rady Evropského společenství 2008/9/ES⁴⁸, kterou byla změněna směrnice 2006/112/ES⁴⁹ o společném systému daně z přidané hodnoty za účelem boje proti daňovým únikům spojeným s plněními uvnitř Společenství, byl novelizován zákon o dani z přidané hodnoty a stanovuje další povinnost k podávání písemností pouze elektronicky prostřednictvím datové zprávy od 01. 01. 2010 v § 102 zákona o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 489/2009 Sb. Jedná se o podávání souhrnného hlášení plátcí (viz § 4 citovaného zákona o dani z přidané hodnoty).

Na základě směrnice Rady Evropského společenství 2008/117/ES⁵⁰, kterou se upravují pravidla pro vrácení daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) osobám z jiných členských států, byly do zákona o dani z přidané hodnoty vloženy celé nové §§ 82, 82a a 82b, které řeší problematiku vrácení DPH osobám z jiných členských států a také jim stanoví povinnost podat žádost o vrácení daně prostřednictvím elektronického portálu, resp. daňového portálu a to s účinností od 01. 01. 2010.

Již 08. 03. 2011 vstoupila v platnost novela zákona (č. 47/2011 Sb.) o dani z přidané hodnoty, kterou se § 82 odst. 3 a § 82a odst. 10 mění, resp. omezuje se nárok na vrácení daně týkající se období spadajícího do roku 2009, a to nejpozději do 31. března 2011.

Od 01. 04. 2011 pak platí většina ustanovení zákona č. 47/2011 Sb., kterými se mění zákon o dani z přidané hodnoty. Od 01. 04. 2011 je tedy upřesněno, jak se má podat pouze elektronicky souhrnné hlášení dle § 102 zákona o dani z přidané hodnoty v platném znění.

⁴⁸ Evropské společenství. Směrnice Rady 2008/9/ES ze dne 12. února 2008, kterou se stanoví prováděcí pravidla pro vrácení daně z přidané hodnoty stanovené směrnicí 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě. In: *Úřední věstník L 044*. 20. 02. 2008. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:044:0023:01:CS:HTML>

⁴⁹ Evropské společenství. Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. 11. 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty. In: *Úřední věstník L 347*. 11. 12. 2006. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:347:0001:01:CS:HTML>

⁵⁰ Evropské společenství. Směrnice Rady 2008/117/ES ze dne 16. prosince 2008, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty za účelem boje proti daňovým únikům spojeným s plněními uvnitř Společenství. In: *Úřední věstník L 014*. 20. 01. 2009. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0117:CS:HTML>

Novelou č. 502/2012 Sb., kterou se mění zákon o dani z přidané hodnoty a další související zákony, v účinnosti od 01. 04. 2013 byly daňovým subjektům stanoveny nové povinnosti v souvislosti s daňovými doklady v elektronické podobě, např. zajistit pro správce daně bezodkladně přístup k těmto dokladům, možnost stahovat je a používat je, jak je uvedeno v § 35a odst. 4 citovaného zákona o dani z přidané hodnoty. Naopak tato novela přesně vymezuje podání, která nelze podat elektronicky.

Také tato novela č.502/2012 stanovuje novou povinnost podat hlášení dle § 92a citovaného zákona o dani z přidané hodnoty od 01. 01. 2014 elektronicky. Díky této novele, která vešla v platnost 31. 12. 2012 v části s účinností od 01. 01. 2014 je celým § 101 stanovena povinná elektronická forma podání daňového přiznání nebo dodatečného daňové přiznání, hlášení, příloh k daňovému přiznání, dodatečnému daňovému přiznání nebo hlášení. Také přihláška k registraci a oznámení o změně registračních údajů se podává pouze elektronicky na elektronickou adresu podatelny zveřejněnou správcem daně; to však neplatí pro identifikované osoby, které jsou vymezeny v § 4 citovaného zákona o dani z přidané hodnoty a pro fyzické osoby, pokud jejich obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhne 6000000 Kč (pokud fyzická osoba tento obrat překročí, vzniká jí povinnost činit elektronická podání odst. 1 § 101 citovaného zákona o dani z přidané hodnoty za zdaňovací období následující po zdaňovacím období, v němž došlo k překročení obratu, a trvá nejméně po dobu 6 kalendářních měsíců) a pro fyzické osoby, které nemají zákonem stanovenou povinnost činit podání elektronicky.

3.6 Vlastní zpracování dokumentů

V ADIS v roce 2010 v oblasti evidence písemností ADIS bylo navázáno na základní analýzu komunikace spisové služby IS ADIS s Informačním systémem datových schránek (ISDS), která byla provedena v roce 2009. Zcela základní varianta podpory pro komunikaci s datovými schránkami implementovaná v ADIS v roce 2009 byla postupně rozšiřována o další funkcionality, které urychlují a ulehčují práci uživatelů – automatizované zpracování strukturovaných i nestruturovaných souborů došlých datovou schránkou, další úpravy v oblasti evidence písemností byly zavedeny v souvislosti s novelou zákona 499/2004 Sb., o archivnictví. Jednalo se zejména o zavedení evidence vlastních písemností pouze v elektronické podobě, jejich převod do archivního formátu PDF/A a jejich podepisování kvalifikovaným elektronickým podpisem s vloženým kvalifikovaným časovým razítkem.

V souvislosti s tím byla nově nastavena přístupová práva k jednotlivým písemnostem, dále byly obnoveny v roce 2010 práce na zavedení elektronického spisu, které byly v roce 2009 pozastaveny z důvodu prací na komunikaci s ISDS. Došlo k přehodnocení rozpracovaného stavu a jeho přizpůsobení novému Spisovému a skartačnímu řádu ÚFO, do něhož byly zapracovány dopady novely zákona o archivnictví (včetně navazujících vyhlášek) a zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Následně byla pilotně ověřena možnost automatizovaného zařazování některých typů písemností do spisu a jeho částí.⁵¹ V oblasti evidence písemností ADIS v roce 2011 pokračovaly práce na zavedení elektronického spisu, které byly v roce 2009 pozastaveny z důvodu prací na komunikaci s informačním systémem datových schránek (ISDS) a které byly v roce 2010 obnoveny. V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům byla aplikace pro elektronické podání písemností (EPO) rozšířena o nové elektronické formuláře pro podání přihlášek k registraci.⁵² V roce 2012 z důvodu stanovení povinnosti elektronických podání zejména v podáních z oblasti DPH, počet podání aplikací EPO výrazně narostl. Celkově bylo v roce 2012 podáno o 99 % elektronických podání více než v roce 2011, přičemž výrazný podíl nárůstu připadá na elektronická podání učiněná bez uznávaného elektronického podpisu, kde byl meziroční nárůst o 250 %.⁵³ Pro přehled jsou v Příloze č. 1, Tabulce č. 2, uvedeny celkové počty všech podání, která byla podávána elektronicky a finanční správa je uvedla do svých statistik⁵⁴ a v informacích o činnosti daňové/finanční správy za roky 2009 – 2013.

Samotná práce s elektronickými podáními pracovníků finanční správy začíná nejprve v ruce pracovníků z podatelny, kteří je z internetu a datových schránek tzv. nahrají či natáhnou do systému ADIS. Přestože koncepce jednotného řízení nám říká, že na všech pracovištích by opakující se úkony měly probíhat stejně, není to spolehlivě pravdivé tvrzení (na základě ověřování této skutečnosti u pracovníků finanční správy z různých lokálních

⁵¹ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy ČR za rok 2010. In: *Finanční správa* [online]. 2011 [cit. 2013-11-18]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti10.pdf

⁵² FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy ČR za rok 2011. In: *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2013-11-20]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/INTERNET_Informace_o_cinnosti_DS_za_rok_2011.pdf

⁵³ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy za rok 2012. In: *Finanční správa* [online]. 2013 [cit. 2013-11-15]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_DS_za_rok_2012.pdf

⁵⁴ FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2013. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2014-08-22]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2013.pdf

pracovišť). V rámci této koncepce jsou pracovníkům finanční správy přidělovány tzv. přístupová práva v rámci ADIS, která jim dovolí pracovat s písemnostmi přístupovými právy omezeným způsobem. O přístupových právech je rozhodováno na řídicích pozicích počínaje nejbližším nadřízeným pracovníkem.

Každá písemnost obdrží číslo jednací, prověří se u ní oprávněnost podatele, popř. se vydá výzva k odstranění vad podání, nebo se musí počkat na potvrzení elektronického podání bez zaručeného elektronického podpisu v souladu se zákonem 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, či se muselo počkat v souladu se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, tj. do účinnosti daňového řádu (k 01. 01. 2011), dále jen „procesní předpisy“. Písemnost i ta elektronická se musí ověřit dle obsahu podání v souladu s procesními předpisy a evidenčně označit typem podání. Jednotliví pracovníci finanční správy, kteří mají písemnost v aktuálním držení, by ji měli prostřednictvím systému převzít (v některých případech ji musí i předchozí pracovník přidělit), aby s ní mohli pracovat, např. v případě daňového přiznání k jakékoliv dani vést vyměřovací řízení, resp. vyměřit daňovou povinnost vyplývající z příslušného podání. Každou písemnost také musí příslušný pracovník zařadit do spisu a to v případě elektronických podání platí také. Spis je veden již v elektronické formě, to znamená, že každý spis dle procesních předpisů je i speciálně označen.

3.7 Výkonnost pracovníků finanční správy

Výkonnost pracovníků finanční správy, kterou budeme vyhodnocovat, není výkonností daňové správy, jejímž posláním je správa daní, ale budeme posuzovat náročnost práce s elektronickým podáním vůči podání v listinné podobě a budeme posuzovat časovou náročnost zpracování daňových přiznání, popř. dalších podání.

Cílem práce je analyzovat vybrané aspekty elektronické komunikace v roce 2010 a v roce 2013. Vzhledem k počtům elektronických podání a jejich počtu celkem (pokud je nám znám), jak je uvedeno v Tabulce č. 2 v Příloze č. 1, nelze posuzovat podání, která nebyla podávána v letech 2010 a v roce 2013 pro posouzení výkonnosti pracovníků.

Jak je uvedeno výše, pracovníci vykonávající správu daní vyhotovují také vlastní písemnosti v souvislosti se správou daní. Vzhledem k povinnosti vést spis elektronicky to znamená, že každá vyhotovená písemnost pracovníky finanční správy musí být převedena do elektronické formy. Ta vlastní písemnost, která je plně vyhotovována v ADIS musí

obsahovat i elektronický podpis a elektronické časové razítko. Aby se na písemnosti takové podpisy mohly připojit, bylo nutné pracovníkům oprávněným k podpisu vlastních písemností vznikajících při správě daní zřídit elektronické podpisy. Systém samozřejmě kontroluje oprávněnost při elektronickém podepisování. Vzhledem k elektronické formě se jedná sice o několik úkonů pomocí klávesnice či myši počítače, ale vlastní hodnocení této aktivity pracovníky neznáme.

Pro zjištění výchozích dat, která by bylo možné analyzovat, bylo Generální finanční ředitelství v Praze, jako ústřední orgán finanční správy, požádáno o některé informace, které se nedají zjistit z veřejně přístupných zdrojů. Obsah zaslané žádosti je zveřejněn v Příloze č. 2. Zejména důležitým bodem bylo zjistit dobu samotného zpracování (ve dnech) jednotlivých druhů hlášení, mezi něž lze zařadit i podávaná vyúčtování, a jednotlivých druhů přiznání pracovníky finanční správy od lhůty pro podání jednotlivých druhů hlášení a jednotlivých druhů přiznání. Dle vyjádření (viz Příloha č. 3) Oddělení komunikace Generálního finančního ředitelství prostřednictvím Mgr. Jitky Ježkové: „Doba samotného zpracování jednotlivých druhů hlášení a podání se nesleduje, protože je spousta druhů hlášení, která se od sebe velmi liší zpracováním a pracností, a tudíž nelze seriózně stanovit průměrnou dobu zpracování.“

Vezmeme-li však v úvahu, že v daňových zákonech jsou uvedeny i některé lhůty pro pracovníky vykonávající správu daní, např. lhůta pro vyřízení žádosti o přeplatek, je pak zcela zřejmé, která podání musejí být vyřízena téměř neprodleně, obzvláště když se většina takových žádostí od různých podávajících subjektů z řad daňové veřejnosti sejde v podatelkách finančních úřadů ve stejné době. Takovým typickým příkladem tohoto tvrzení jsou žádosti fyzických osob podávajících přiznání k dani z příjmů o vrácení přeplatku, který byl vyčíslen v právě podávaném přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Dle vyjádření zaměstnance Finančního úřadu pro Ústecký kraj, který nechce být jmenován, jsou lhůty pro vyřízení různých písemností (podání, rozhodnutí, vyjádření) stanoveny nejen daňovými zákony, ale i nepsanými vnitřními předpisy. Vzhledem k dlouholeté praxi on sám má některé činnosti týkající se vlastního zpracování již téměř stereotypně automatizované, avšak pokud se objeví tzv. „chybové podání“, jde vždy o individuální, resp. jednotlivé zpracovávání, u něhož je lhůta k vyřízení i v souladu se zákonem buď na nějakou dobu pozastavena, či prodloužena, což je závislé na druhu chyby.

Když se zaměstnanec Finančního úřadu pro Ústecký kraj, který nechce být jmenován,

podívá na počet vlastních písemností, resp. písemností, jejichž je vyhotovitelem jako pracovník finanční správy, jejich počet je skoro 3x vyšší v roce 2013 než tomu bylo v roce 2010 a také i pracnější.

Je-li cílem hodnocení vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finanční správy, je nutné uvést, že evidenční počet pracovníků finanční správy je poměrně stálý, tj. mezi roky 2010 a 2012 se pohyboval okolo 14,7 tis. zaměstnanců a v roce 2013 to bylo o 0,3 tis. více, avšak stále nebyl naplněn schválený stav pracovníků (98,6 %).⁵⁵

⁵⁵ FINANČNÍ, SPRÁVA. Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2013. In: . *Finanční správa* [online]. [cit. 2014-08-22]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2013.pdf

4. Praktická část

Praktická část diplomové práce se zabývá statistickým analyzováním vývoje počtu podání v listinné i elektronické podobě. V souvislosti s e-podáním prostřednictvím portálu veřejné správy se provádělo dílčí šetření (předvýzkum) a zároveň i hlavní dotazníkové šetření, které analyzuje vliv e-podání na výkonnost pracovníků finanční správy z pohledu jich samotných.

4.1 Vývoj počtu podání

Vzhledem k obsáhlému seznamu možných podání ať v listinné či elektronické podobě, byla statistická analýza zaměřena pouze na podání, která mohla být podávána v elektronické podobě v roce 2010 a v roce 2013 vůči finanční správě. Zároveň však nelze provést analýzu vývoje počtu vlastních písemností, neboť data ohledně těchto skutečností nebyla oficiálně zveřejněna.

4.1.1 Elektronická podání

O vývoji počtu elektronických podání informuje finanční správa ve svých výročních zprávách, ze kterých byla data v Tabulce č. 3 v Příloze č. 4 čerpána. Z těchto dat, která jsou vyjádřena v absolutní četnosti (jedná se o počty elektronických podání v roce 2010 a v roce 2013), byl pro účely analýzy vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finanční správy vypočten poměr označující nárůst, příp. pokles počtu podání v procentech (relativní četnost). Početní výsledek (viz Index (%) 2013/2010 v Tabulce č. 3 v Příloze č. 4) je uveden v procentech, tzn., že hodnoty, které jsou nižší, než 100 znamenají pokles, a hodnoty nad 100, označují navýšení (nárůst).

4.1.2 Podání v listinné podobě

Finanční správa neprovádí analýzy a statistiky ohledně všech došlých podání, tzn., že pro účely analýzy vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finanční správy lze podrobněji vyhodnotit pouze data, která byla oficiálně zveřejněna, avšak např. data, která se týkají obecných podání, kterými může být i odpověď na výzvu správce daně, nejsou zveřejněna kompletně, resp. v kompletních číslech.

4.1.3 Statistická analýza počtu podání

Na základě výše uvedeného pro statistickou analýzu byla vybrána data, která lze čerpat z portálu finanční správy na adrese: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani>, tj. data v souvislosti s podáním přiznání k dani z příjmů fyzických osob, k dani z příjmů právnických osob a k dani z přidané hodnoty a která lze současně čerpat z portálu finanční správy na adrese: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-souvisejici-dokumenty/2013>.

4.1.3.1 Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

V níže uvedené tabulce č. 4 je patrné, že se zvýšil počet všech podání, resp. přiznání k dani z příjmů fyzických osob, o 17 %. Počet podání učiněných elektronicky ale vzhledem k celkovému počtu není výrazný, i když v roce 2013 bylo učiněno elektronických podání o 120 % více než v roce 2010, kdy podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob elektronicky neučinil ani každý padesátý, tj. v roce 2013 učinili takové podání skoro 4 ze sta podávajících fyzických osob.

Tabulka č. 4: Počty podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Podáno celkem	v r. 2010	v r. 2011	v r. 2012	v r. 2013	Index 2010 elektronicky/ celkem	Index 2013 elektronicky/ celkem	Index 2013/2010:
		1 015 913	1 070 877	1 102 917	1 188 970		
1)	12 516	14 662	17 512	20 830	1,23 %	1,75 %	166,43 %
2)	6 321	8 645	14 214	22 006	0,62 %	1,85 %	348,14 %
3)	18 837	23 307	31 726	42 836	1,85 %	3,60 %	227,40 %

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Zdroj: Vlastní zpracování z <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani> a z <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-souvisejici-dokumenty/2013>

Vzhledem k rozvoji e-Governmentu se očekává vyšší využití e-podání pro účely podávání přiznání k dani z příjmů fyzických osob v budoucnu.

4.1.3.2 Přiznání k dani z příjmů právnických osob

V níže uvedené tabulce č. 5 je patrné, že se snížil počet všech podání, tj. přiznání k dani z příjmů právnických osob o necelé 3 %. Počet podání učiněných elektronicky ale vzhledem k celkovému počtu také není výrazný jako v případě přiznání k dani z příjmů fyzických osob, i když v roce 2013 bylo učiněno elektronických podání o 127 % více než v roce 2010, kdy podání přiznání k dani z příjmů elektronicky učinil skoro každý 25., tj. v roce 2013 učinilo takové podání skoro 9 ze sta podávajících právnických osob.

Tabulka č. 5: Počty podání přiznání k dani z příjmů právnických osob

Podáno celkem	v r. 2010	v r. 2011	v r. 2012	v r. 2013	Index 2010 elektronicky/ celkem	Index 2013 elektronicky/ celkem	Index 2013/2010:
		359 084	365 488	383 776	350 370		
1)	12 427	15 816	19 836	22 834	3,46 %	6,52 %	183,75 %
2)	1 051	1 859	3 449	5 713	0,29 %	1,63 %	543,58 %
3)	13 478	17 675	23 285	28 547	3,75 %	8,15 %	211,80 %

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Zdroj: Vlastní zpracování z <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani> a z <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-souvisejici-dokumenty/2013>

Vzhledem k rozvoji e-Governmentu se očekává vyšší využití e-podání pro účely podávání přiznání k dani z příjmů právnických osob v budoucnu.

4.1.3.3 Přiznání k dani z přidané hodnoty

V níže uvedené tabulce č. 6 je patrné, že se zvýšil počet všech podání, tj. přiznání k dani z přidané hodnoty, o necelé 3 %. Počet podání učiněných elektronicky ale vzhledem k celkovému počtu je výraznější než v případě obou druhů přiznání k dani z příjmů, i když v roce 2013 bylo učiněno elektronických podání skoro o 143 % více než v roce 2010, kdy podání přiznání k dani z přidané hodnoty elektronicky učinilo 7 podatelů, tj. v roce 2013 učinilo takové podání 17 ze sta podávajících.

Tabulka č. 6: Počty podání přiznání k dani z přidané hodnoty

Podáno celkem	v r. 2010	v r. 2011	v r. 2012	v r. 2013	Index 2010 elektronicky/ celkem	Index 2013 elektronicky/ celkem	Index 2013/2010:
		3 013 588	2 996 904	3 033 202	3 132 978		
1)	202 280	248 864	315 576	391 504	6,71 %	12,50 %	193,55 %
2)	20 017	38 075	84 581	148 238	0,66 %	4,73 %	740,56 %
3)	222 297	286 939	400 157	539 742	7,38 %	17,23 %	242,80 %

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Zdroj: Vlastní zpracování z <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani> a z <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-související-dokumenty/2013>

Vzhledem k rozvoji e-Governmentu i změně právních předpisů, zejména na základě novelizovaného znění zákona o dani z přidané hodnoty, se očekává vyšší využití e-podání pro účely podávání přiznání k dani z přidané hodnoty v budoucnu, resp. po roce 2013.

4.1.3.4 Změna počtu vlastních písemností v souvislosti s podanými přiznáními

Na základě výše uvedeného, i když se jedná pouze o hodnotitelný vzorek vzhledem k dostupnosti dat, lze konstatovat, že mezi roky 2010 a 2013 se objem veškerých výše uvedených podání (jako celku došlých, resp. podaných písemností) zvýšil o cca 17 %. Počet elektronických podání od daňové veřejnosti se v roce 2013 zvýšil více než jedenkrát než v roce 2010.

Dle nového zákona, tj. daňového řádu, upravujícího správu daní, každé daňové přiznání i vyúčtování musí být vyměřeno platebním výměrem, resp. vytvořenou vlastní písemností finanční správy. Na rozdíl od původní právní úpravy, tj. zákona o správě daní a poplatků, kdy daňová přiznání i vyúčtování, jež nebyla chybová, resp. přiznaná daň, popř. základ daně neobsahoval chyby, a současně daňová přiznání a vyúčtování nebyla předmětem vytýkácího řízení, byla vyměřována konkludentně bez vystavení platebního výměru. Platební výměr obsahující konkludentní vyměření dle zákona o správě daní a poplatků byl vydáván pouze na základě individuální žádosti v souladu s tímto procesním zákonem.

Na základě výše uvedeného tedy lze konstatovat, že každé podané daňové přiznání či vyúčtování musí být v roce 2013 vyřízeno v souladu s daňovým řádem, tj. vč. vyhotovení

vlastní písemnosti, kterou je stvrzována, popř. stanovena výsledná daňová povinnost. Vyřízení písemnosti je pro účely této práce chápáno zavedení do systému ADIS, resp. zavedení do evidence písemností, její samotné zpracování, tj. případná extrakce a posouzení obsažených dat, vyhotovení patřičné vyřizující či související písemnosti. Počet vlastních písemností v roce 2013, kterými je vyřízeno podané daňové přiznání či vyúčtování, se zvýšil oproti roku 2010 vzhledem k účinnosti daňového řádu cca o počet podaných přiznání a dále i o další přiznání a vyúčtování, tj. počet vlastních písemností, které jsou vedeny elektronicky, se zvýšil o více než 4,5 mil. (3 132 978 podaných přiznání k dani z přidané hodnoty + 350 370 podaných přiznání k dani z příjmů právnických osob + 1 188 970 přiznání k dani z příjmů fyzických osob).

4.1.3.5 Aplikace e-Governmentu z pohledu uživatelů

Vzhledem k mnoha různým možnostem učinění podání elektronicky, lze usuzovat, že kontrola došlých písemností z hlediska platnosti účinků podání nese zvýšenou náročnost na pracovníky veřejné správy, resp. samozřejmě i finanční správy. Na druhou stranu, pokud je vyhotovené přiznání podané oprávněnou osobou (zejména daňovým subjektem osobně) v obsahu nejen formálně, ale i věcně správné, jsou data z těchto e-podání automatizovaně vložena do ADIS, na pracovníkovi finanční správy je pak vyhotovení vlastních písemností, které je z velké části zařízeno automatizovaně, ale souvisí s tím i další úkony v souvislosti s přidělenými přístupovými právy, např. oprávnění k elektronickému podpisu takové písemnosti, zařazení do příslušného elektronického spisu. V případě, že se jedná o písemnost, která ještě musí být doručována daňové veřejnosti, je nutné provést samostatnou kontrolu adresátů, v případě doručování elektronicky, resp. do datové schránky daňového subjektu, je nutné ověřit pokaždé existenci takové datové schránky.

Pro posouzení vlivu aplikace e-Governmentu z pohledu uživatelů, tj. z řad pracovníků finanční správy, lze deklarovat, že se zvýšil počet pracovníků o cca 300 tis. mezi rokem 2010 (14,7 tis.) a rokem 2013 (15 tis.).

Dále pro posouzení vlivu aplikace e-Governmentu z pohledu uživatelů má velmi podstatný vliv nárůst písemností mezi roky 2010 a 2013. Počet došlých písemností z výběru (přiznání k dani k příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob, přiznání k dani z přidané hodnoty) se zvýšil mezi rokem 2010 a 2013 o cca 17 %, což je cca 300 tis. podaných písemností (i když nárůst došlých e-podání vzrostl na více než dvojnásobek). Počet vlastních písemností vzrostl o více než 4,5 mil.

Jestliže v roce 2010 připadalo na jednoho pracovníka finančního úřadu cca 300 ks došlých písemností, což mj. vyplývá z výše uvedených tabulek o počtech daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob, příznání k dani z příjmů právnických osob, příznání k dani z přidané hodnoty, pak v roce 2013 připadalo cca na jednoho pracovníka finančního úřadu cca 623 ks došlých i vlastních písemností.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že aplikace e-Governmentu ve finanční správě z pohledu uživatelů z pohledu časového hlediska zpracování přinesla zrychlení výkonu správy daní, když nyní, resp. v roce 2013, na jednoho pracovníka finančního úřadu připadá o cca 300 ks elektronických písemností více než v roce 2010, přičemž zvýšení počtu písemností je vykázáno zejména z důvodu nárůstu počtu vlastních elektronických písemností, i když nejsou k dispozici data finanční správy, resp. jak bylo obdrženo vyjádření Oddělení komunikace Generálního finančního ředitelství prostřednictvím Mgr. Jitky Ježkové: „Doba samotného zpracování jednotlivých druhů hlášení a podání se nesleduje, protože je spousta druhů hlášení, která se od sebe velmi liší zpracováním a pracností, a tudíž nelze seriózně stanovit průměrnou dobu zpracování.“ (viz Příloha č. 3).

4.2 Dílčí šetření metodou interview (předvýzkum)

V průběhu 1. pololetí roku 2013 bylo ve prospěch této diplomové práce provedeno interview, jehož zjištění jsou zaznamenána v Tabulce č. 7 o využívání internetu a e-komunikace daňové veřejnosti ve vztahu k finanční správě. Interview bylo vedeno nahodile, resp. bez předem specifikovaného vzorku, který bude předmětem šetření.

Interview mělo strukturu jednoduchých otázek, jenž měly za cíl zjistit:

- 1) zda dotazovaná osoba vystupuje v pozici fyzické osoby, či jako zástupce osoby právnické,
- 2) zda v roce 2009 měla dotazovaná osoba běžně přístup na internet (který je nezbytným předpokladem pro podávání elektronických podání),
- 3) zda již v roce 2009 bylo dotazovanou osobou učiněno e-podání ve vztahu k veřejné správě,
- 4) zda v roce 2013 bylo dotazovanou osobou učiněno e-podání ve vztahu k veřejné správě,
- 5) zda má dotazovaná osoba zřízení datovou schránku a
- 6) zda má dotazovaná osoba zřízen elektronický podpis.

V rámci interview odpovídalo 31 respondentů, přičemž z toho 14 respondentů odpovídalo jako zástupce právnické osoby, mezi nimiž byly jak jednatele společnosti, tak i daňoví poradci, jenž mají vztah k finanční správě. Dále z 31 odpovídajících bylo 17 respondentů fyzickými osobami, ale u těch nebylo dále zjišťováno, v jaké jsou pozici vůči sobě samým a v jakém vztahu jsou k finanční správě.

Předmětem interview bylo zejména zjištění, zda bylo již v roce 2009 podáváno e-podání a zda v roce 2013 bylo podáno e-podání, neboť dle českého statistického úřadu již v roce 2009 činily právnické i fyzické osoby e-podání vůči veřejné správě, resp. zejména podávali formuláře on-line, případně mohl být využíván internet v roce 2009 i ke stažení formulářů, jež byly podány v listinné podobě. Přístup k internetu je nezbytný pro možnost činit e-podání. Zřízený elektronický podpis či datová schránka jsou dalšími předpoklady pro učinění e-podání se zaručeným elektronickým podpisem (ZAREP). Níže uvedená tabulka č. 7 shrnuje relativní četnosti odpovědí právnických osob (PO) a relativní četnosti odpovědí fyzických osob (FO).

Tabulka č. 7: Výsledky interview - shrnutí

Respondent	Měl/a jste běžně přístup k internetu v roce 2009?	Počet respondentů	Poslal/a jste z některého z portálů alespoň jedno e-podání v roce 2009?	Poslal/a jste z některého z portálů alespoň jedno e-podání v roce 2013?	Máte datovou schránku?	Máte zřízen elektronický podpisy?
PO	85,71 %	14	57,14 %	92,86 %	92,86 %	50,00 %
FO	17,65 %	17	5,88 %	11,76 %	5,88 %	29,41 %

Zdroj: vlastní zpracování dílčího šetření (předvýzkum)

Z výše uvedeného vyplývá, že provedený předvýzkum formou interview zjistil obdobná statistická data ve vztahu k finanční správě v roce 2009, která sledoval šetřením Český statistický úřad o využívání internetu ve vztahu k veřejné správě jako celku v roce

2009, neboť dle Českého statistického úřadu využilo internet k elektronickému odeslání vyplněných administrativních formulářů 57 % právnických osob a 5,9 % z populace fyzických osob ve věku nad 16 let vyplnily formuláře on-line přímo na webových stránkách úřadů.

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, v roce 2013 již více než 90 % z dotazovaných zástupců právnických osob poslalo alespoň jedno e-podání z některého z portálů veřejné správy a necelých 12 % z dotazovaných fyzických osob také poslalo alespoň jedno e-podání z některého z portálů veřejné správy.

V případě právnických osob na dotaz, zda má dotazovaná osoba zřízenou datovou schránku odpovědělo více než 90 % z dotazovaných, že ano. Vzhledem k platným právním předpisům v České republice v roce 2013 neměla pouze úzce vymezená skupina právnických osob zřízenou daňovou schránku, tzn., že i přes malý vzorek respondentů posbírané údaje na základě interview se blíží realitě. U fyzických osob měly zřízenou datovou schránku na základě platných právních předpisů v České republice zejména insolvenční správci, daňoví poradci a advokáti, avšak i další jednotlivé fyzické osoby na základě žádosti mohly mít zřízenou datovou schránku.

Jak je vidět z výše uvedené tabulky, skoro 30 % fyzických osob si zřídilo elektronický podpis. Elektronický podpis se dá využívat jak při komunikaci s veřejnou správou, tak i v komerční a soukromé sféře, čemuž nasvědčuje i pouhých necelých 12 % učiněných e-podání v roce 2013 (viz tabulka č. 7). V případě právnických osob měl zřízen elektronický podpis každý druhý ze všech dotazovaných zástupců právnických osob, resp. v poměru 50 % dle zjištění vyplývajícího z tohoto dílčího šetření mezi zástupci právnických osob.

4.3 Dotazníkové šetření

K diplomové práci „Analýza vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančního úřadu“ byl vytvořen dotazník (viz. Příloha č. 5), který byl vyplněn prostřednictvím internetového portálu www.vyplnto.cz od pracovníků finanční správy, resp. finančních úřadů. Data byla sbírána v průběhu února 2014 a dotazník vyplnilo 53 respondentů, přestože tento dotazník byl otevřen celkem 64krát, tzn., návratnost dotazníku byla 83,1 %, jak bylo po realizaci průzkumu zjištěno na portálu www.vyplnto.cz. Jedná se o orientační údaj, který nebere v potaz ty oslovené respondenty, kteří ani nezobrazili úvodní text, tj. neklikli na

odkaz na dotazník na portálu www.vyplnto.cz a ani jejich počet není znám vzhledem k osobně oslovenému počtu distributorů a potenciálních respondentů.

Dotazník obsahoval celkem 21 otázek, z nichž 14 otázek bylo zaměřeno na zjištění obsahu zpracovávaných podání ať v listinné či elektronické podobě, 3 otázky byly identifikační k respondentovi (pohlaví, věk, vzdělání), 2 otázky byly filtrační, 1 otázka byla ověřovací pro relevantnost dat a jedna doplňková (velikost pracoviště).

Osobně bylo osloveno 25 respondentů z různých pracovišť, kteří byli požádáni o distribuci odkazu k vyplnění dotazníku zveřejněném na: <http://e-podani-a-financi-sprava.vyplnto.cz/>, neboť provozovatel portálu vyplnto.cz uvedený dotazník označil za příliš specifický, resp. pro malý okruh respondentů a informoval zadavatele tohoto dotazníku, že bude nutné oslovit vybranou skupinu respondentů osobně. Ke zprostředkované distribuci bylo přistoupeno z důvodu, že pracovníci finanční správy nikde nezveřejňují osobní kontakty a pracovní kontakty nelze využívat pro soukromé potřeby, neboť by docházelo k porušování pracovního řádu. Mimo jiné pracovníci finanční správy nemají přístup v rámci své profese k internetu v plném rozsahu, využívají pro své pracovní povinnosti intranet (vnitřní internetové prostředí) a tudíž by ani dotazník nemohli vyplňovat na pracovišti.

Složení respondentů bylo převážně ženského pohlaví, tj. 50 z 53 respondentů. Respondenti byli zejména středoškolského vzdělání a to 39 respondentů (74 %), 14 respondentů (26 %) bylo vysokoškolského vzdělání a žádný respondent neměl vzdělání pouze základní, což potvrzuje, že pracovníci finančních úřadů potřebují pro výkon své profese širší vzdělání než pouze základní, neboť správa daní je specifickou (odbornou) činností. Věková kategorie se nejvíce pohybovala ve věku 41 - 50 let a to 29 respondentů (55 %), 9 respondentů bylo starších než 51 let (17 %), 8 respondentů (15 %) bylo ve věku do 30-ti let a 7 respondentů (13 %) bylo ve věku 31 - 40.

Nejvíce respondentů, kteří byli ochotni vyplnit dotazník, působí na pracovišti o velikosti 151 - 200 zaměstnanců a to 34 respondentů (64 %), druhou nejvíce početnou skupinou bylo 13 respondentů (25 %) z pracovišť o velikosti 101 – 150 zaměstnanců (tj. např. z Územního pracoviště v Ústí nad Labem), 4 respondenti (7 %) pracují na pracovišti o počtu zaměstnanců nad 200 a po jednom respondentovi (2 % + 2 %) byli ve výzkumu zapojeni pracovníci z pracovišť do 50 zaměstnanců a od 51 do 100 zaměstnanců.

4.3.1 Vyhodnocení otázek dotazníku.

Na otázku č. 1: „**Jste pracovníkem/pracovnicí finanční správy, resp. finančního úřadu?**“ odpovědělo 52 respondentů, že ano. Jeden z respondentů již v současné době nepracuje na finančním úřadě, ale v roce 2013 pracoval, tudíž splňuje podmínku uvedenou pod otázkou „(Pozn: Pokud odpovíte ne, měl/a byste být bývalým/ou pracovníkem/nicí finančního úřadu.)“. Při podrobnější kontrole odpovědí zmíněného respondenta bylo zjištěno, že respondent pracoval ve finanční správě po celou dobu, která byla předmětem šetření v otázce č. 2, jak je uvedeno dále.

Otázka č. 2: „**Byl/a jste zaměstnán/a ve finanční správě, resp. v působnosti některého finančního úřadu v následujících letech?**“

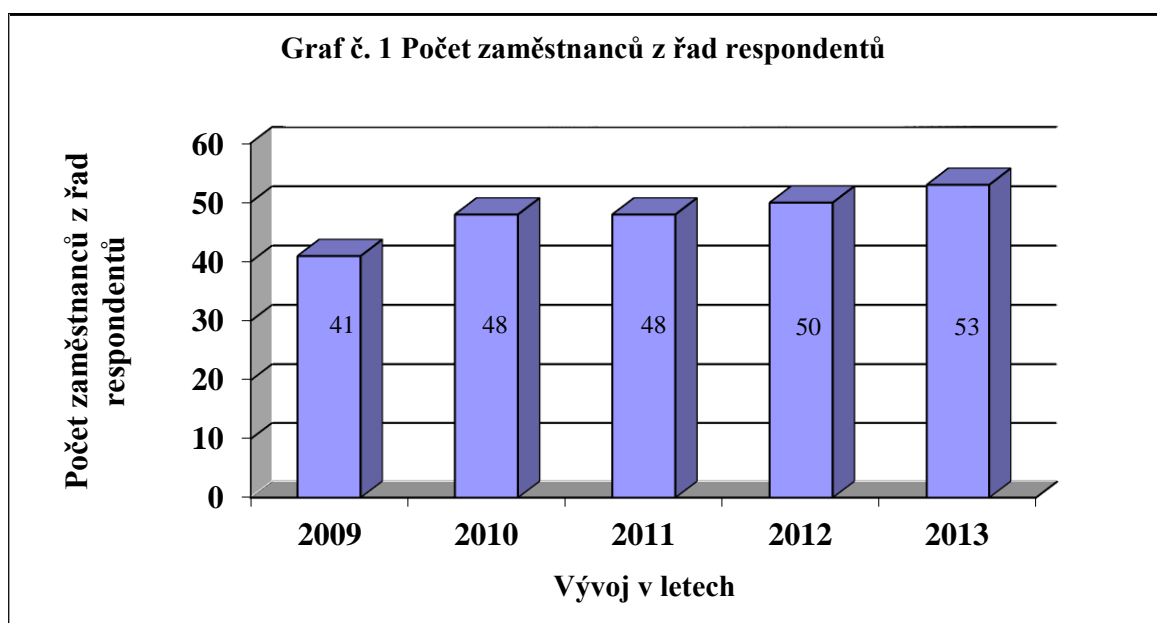
V roce 2009: Ano, Ne

V roce 2010: Ano, Ne

V roce 2011: Ano, Ne

V roce 2012: Ano, Ne

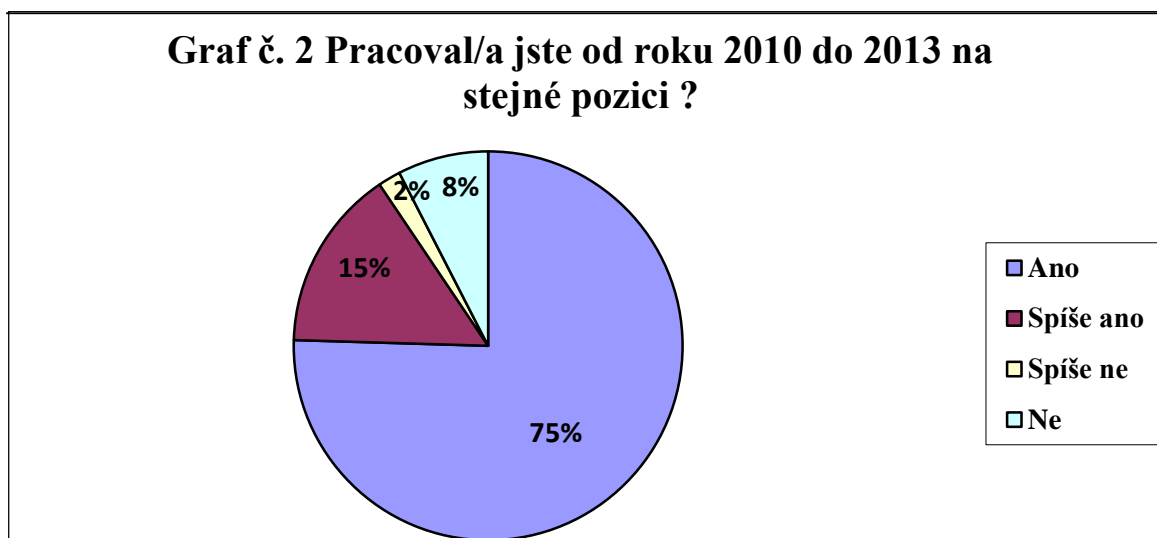
V roce 2013: Ano, Ne“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z grafu č. 1 je patrné, že v roce 2013 pracovali na finančním úřadě všichni zúčastnění respondenti, kteří měli možnost odpovědět i na odpovědi týkající se roku 2010, vzhledem k tomu, že mají přístup k těmto informacím v rámci své pracovní náplně a stav počtu zaměstnanců se nikterak výrazně nezměnil.

Otázka č. 3: „**Je pravdivé tvrzení: Pracoval/a jste v rámci finanční správy v období od roku 2010 do roku 2013 ve stejné pozici, resp. s obdobnou náplní práce?**“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z grafu č. 2 vidíme, že pozice zaměstnanců je v průběhu let 2010 až 2013 relativně stálá. Ve stejné pozici pracovalo 75 % respondentů, tj. 40 zaměstnanců, 15 % respondentů (8 zaměstnanců) odpovědělo, že pracovalo na stejné pozici - spíše ano a 4 respondenti (8 %) odpovědělo, že nepracovalo ve stejné pozici, ani nemělo obdobnou náplň práce, z čehož 2 respondenti pracovali na finančním úřadě ve všech sledovaných letech v otázce č. 2 a 2 respondenti jsou zaměstnanci finančního úřadu až od roku 2013.

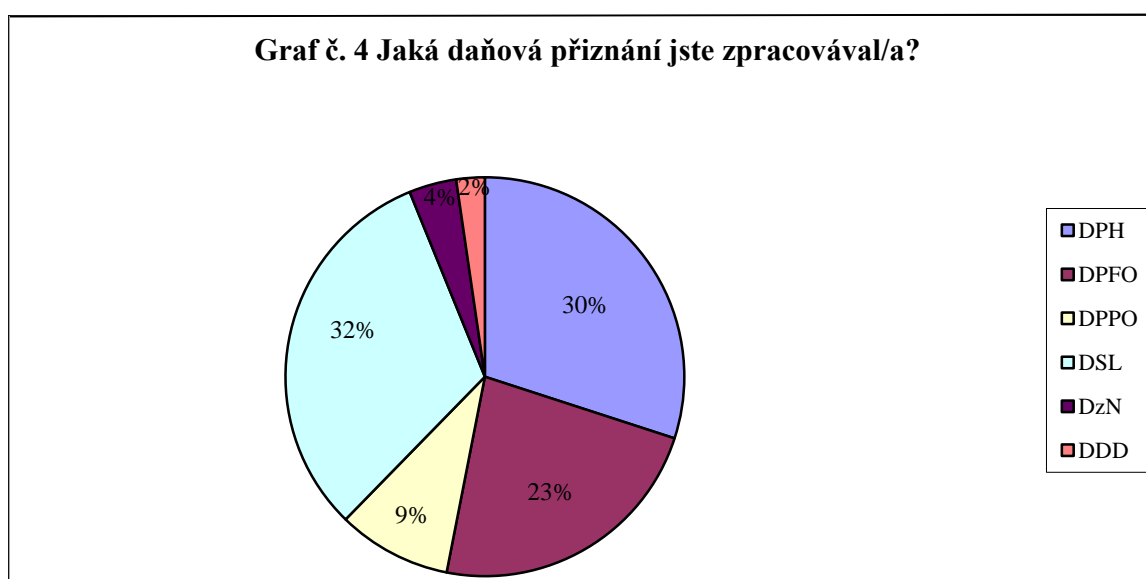
Otázka č. 4: „**Pracoval/a jste v roce 2013 s podávanými daňovými přiznáními, resp. zpracovával/a jste je pomocí ADIS?**“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf č. 3 znázorňuje, že 92 % respondentů (49 zaměstnanců) v roce 2013 pracovalo s podáváním daňovými příznáními, resp. zpracovávali je pomocí ADIS. 8 % respondentů (4 zaměstnanci) nezpracovávali daňová příznání pomocí ADIS, mohlo jít o zaměstnance ve vedoucích funkcích, či pracovníky vnitřní správy, tj. např. z podatelny, apod.

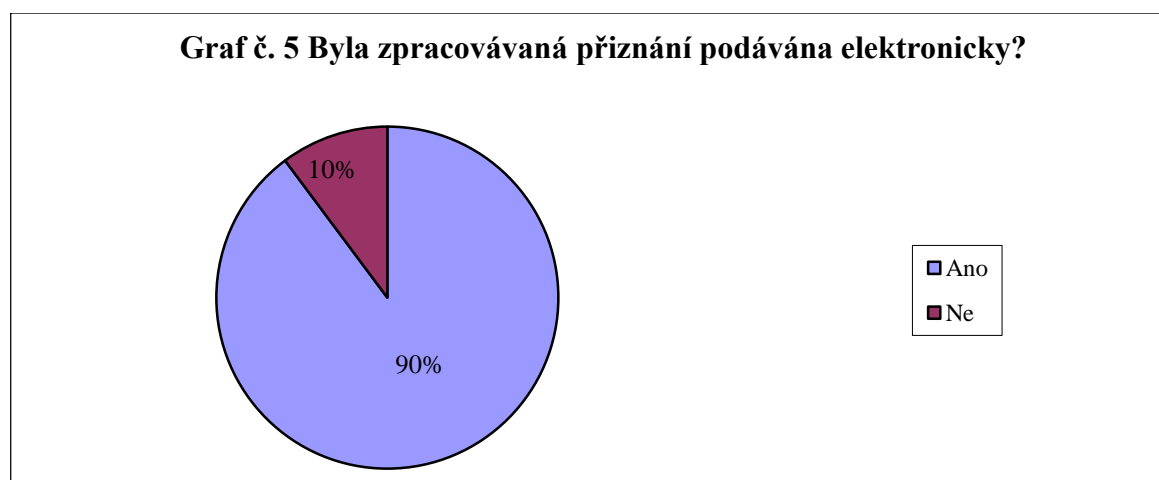
Otázka č. 5: „Jaká daňová příznání jste zpracovával/a?“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf č. 4 ukazuje, jaká daňová přiznání respondenti nejvíce zpracovávají. Dle výsledků šetření se nejvíce zpracovává přiznání k DSL (k dani silniční) 32 % z celkového počtu všech typů zpracovávaných přiznání, na téměř shodné úrovni tj. na úrovni 30 % z celkového počtu všech typů zpracovávaných přiznání je přiznání k DPH (k dani z přidané hodnoty). Co se týče četnosti je na nezanedbatelné úrovni i přiznání k DPFO (k dani z příjmů fyzických osob), které sahá po 23 % z celkového počtu všech typů zpracovávaných přiznání. Další v pořadí je přiznání k DPPO (k dani z příjmů právnických osob) s 9 %, následuje přiznání k DzN (k dani z nemovitostí) s 4 % podílem a nejméně je zpracováváno přiznání k DDD, tj. k dani dědické, darovací a dani z převodu nemovitostí. Zajímavé zjištění na základě dotazníkového šetření bylo, že z výsledků této otázky vyplývá, že 26 respondentů současně zpracovává přiznání k DPH, DPFO a DSL, což odpovídá polovině z dotazovaných respondentů. 2 zaměstnanci zpracovávají přiznání k DPH, DPFO, DPPO i DSL, a dalších 10 zaměstnanců zpracovává současně přiznání k DPH, DPPO a DSL. Další 2 respondenti zpracovávají přiznání k DPFO a DSL. Jeden respondent zpracovává samostatně přiznání k DPH. Daň z nemovitostí zpracovává 5 zúčastněných respondentů a tito zaměstnanci se zabývají pouze daní z nemovitosti. Tři respondenti se zabývají samostatně daní dědickou, darovací a z převodu nemovitostí.

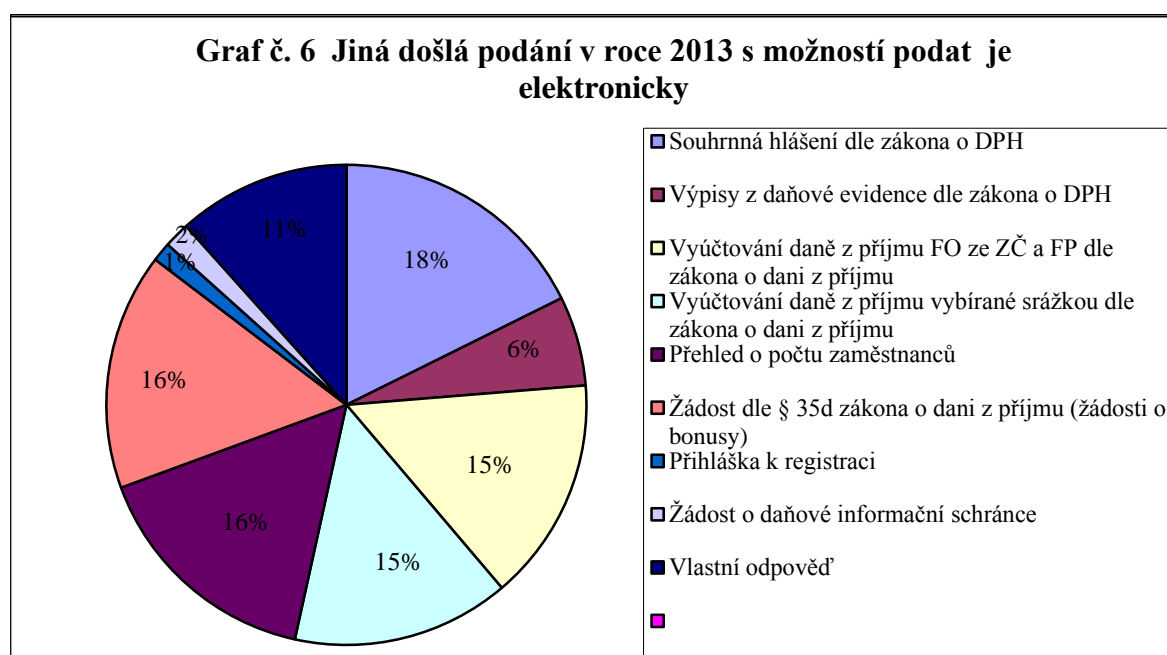
Otázka č. 6: „Byly mezi zpracovávanými přiznáními podání učiněná elektronicky (e-podání z internetu, či prostřednictvím datových schránek)?“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z grafu č. 5 vidíme, že 90 % respondentů, kteří měli možnost na tuto otázku č. 6 odpovídat, tj. (44 zaměstnanců) pracovalo s elektronicky podanými daňovými přiznáními. Deset procent respondentů (5 zaměstnanců) s elektronickými daňovými přiznáními nepracovalo, přičemž při podrobnější analýze bylo zjištěno, že 3 z nich zpracovávali přiznání k dani dědické, či přiznání k dani darovací, nebo přiznání k dani z převodu nemovitostí a 2 z nich zpracovávali přiznání k dani z příjmů fyzických osob a současně přiznání k dani silniční. Vzhledem ke zjištění z předchozí otázky bylo zjištěno, že 3 z nich, resp. všichni respondenti, kteří zpracovávali pouze přiznání k dani dědické, či přiznání k dani darovací, nebo přiznání k dani z převodu nemovitostí, a že ti 2 respondenti, kteří zároveň zpracovávali přiznání k dani z příjmů fyzických osob a současně přiznání k dani silniční, nezpracovávali přiznání elektronicky podaná, ale podaná pouze v listinné podobě. V grafu se nepromítá odpověď 4 zaměstnanců, kteří na tuto otázku neodpovídali, neboť na otázku č. 4 odpověděli, že nepracovali s podávanými daňovými přiznáními. Z tohoto grafu je patrné, že pouze každý desátý pracovník finanční správy, který se účastnil dotazníkového šetření, nezpracovával elektronicky podané přiznání.

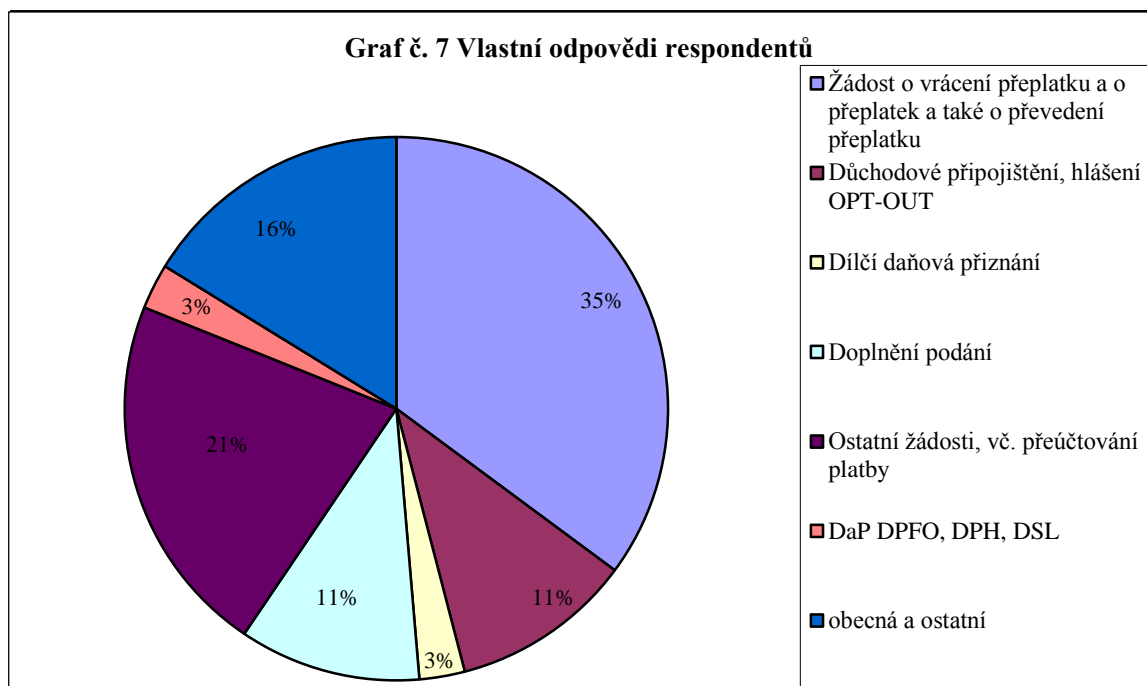
Otázka č. 7: „Pracoval/a jste v roce 2013 s dalšími došlými podáními, která je možné podávat v elektronické podobě, resp. zpracovával/a jste je pomocí ADIS?“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z grafu č. 6 vidíme, že dalšími došlými podáními, která lze podávat i elektronicky, a jsou zpracovávány v ADIS byly ze 17ti % souhrnná hlášení dle zákona o DPH, ze 16ti % přehledy o počtu zaměstnanců a ve stejném poměru (16 %) žádosti dle § 35d zákona o dani z příjmu (tzv. žádosti o bonusy), z 15ti % se jednalo o vyúčtování DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků dle zákona o dani z příjmů, stejně jako vyúčtování daně z příjmů vybírané srážkou dle zákona o dani z příjmů (15 %). 12 % odpovědí od respondentů je signálem, že byla zpracovávána i další podání, která lze podávat také elektronicky, resp. taková podání byla specifikována vlastní odpovědí a budou dále podrobněji rozebrána i v grafickém vyjádření (viz níže). Ze 6ti % byly zpracovávány výpisy z daňové evidence dle zákona o DPH, z 2 % se jedná o žádosti o daňovou informační schránku a 1 % jsou přihlášky k registraci. Veškeré tyto poměry, resp. relativní četnosti, jsou však vyčísleny z celkem 232 odpovědí od 53 respondentů, neboť pracovníci finanční správy jsou odbornými pracovníky v oblasti správy daní a jejich práce, resp. správa daní, není příliš úzce specializovaná, a proto se setkávají s celou řadou došlých podání, z nichž velká část lze podat i elektronicky.

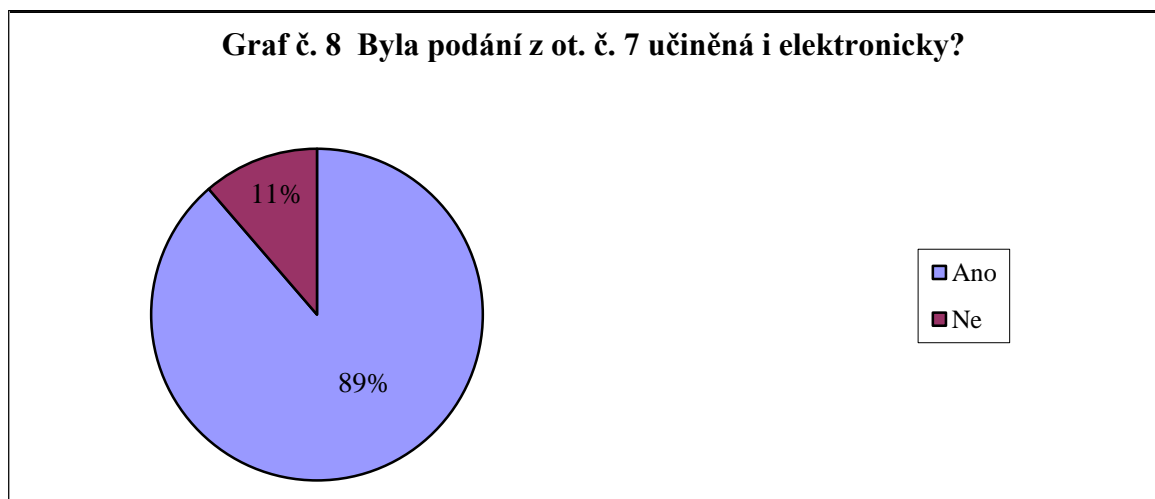
Individuální (vlastní) odpovědi respondentů nám sdělují další možnosti e-podání ve vztahu k finanční správě. Na základě vlastní individuální odpovědi respondentů (12 %) na otázku č. 7, tj. zda pracovali v roce 2013 s došlými podáními, která je možné podávat v elektronické podobě, resp. zpracovávali je pomocí ADIS, a nejsou uvedena ve vybraných odpovědích (viz graf č. 6 výše) byla podrobněji provedena analýza, o která neuvedená podání se jedná, jestliže se jedná vcelku o dalších 27 vlastních odpovědí, které však byly zaznamenány jako hromadné odpovědi, neboť v některých případech zahrnovaly 2, příp. 3 odpovědi, tzn., jednalo se pak o 37 individuálních odpovědí.

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf č. 7 nám podrobněji zobrazuje vlastní individuální odpovědi respondentů (12 % v grafu č. 6) na otázku č. 7. Při podrobném zkoumání bylo zjištěno, že s největším podílem 34 % z nevynezaných vlastních odpovědí uváděli respondenti žádost o vrácení přelátku a o přeplatek a také o převedení přelátku, což znamená 4 % ze všech dostupných odpovědí a ve skutečnosti se jedná o 13 odpovědí. Nezanedbatelným podílem ve výši 22 % se v odpovědích objevily ostatní žádosti, vč. přeučtování platby. Ostatními žádostmi mohou být například žádosti o prodloužení lhůty, žádosti o posečkání s platbou aj., ale v odpovědích respondentů nebyly takto detailně označeny. Obdobně lze charakterizovat odpovědi „obecná a ostatní“, tzn., že takto označené odpovědi mohou zahrnovat celou škálu odpovědí na výzvy, atp. a v odpovědích respondentů se tato odpověď objevila 6krát, což v poměru k ostatním vlastním odpovědím činí 16 %. Další opakující se odpovědi respondentů bylo doplnění podání, které představuje 11 % shodně jako odpovědi respondentů o důchodovém pojištění a hlášení OPT-OUT. Po jedné odpovědi se objevilo „dílčí daňová přiznání“, „DAP DPFO, DPH, DSL“ (pozn.: jedná se o používané značení pracovníky finančních úřadů, jež znamená „daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, k dani z přidané hodnoty, k dani silniční“), což mělo být předmětem otázky č. 5 v dotazníku.

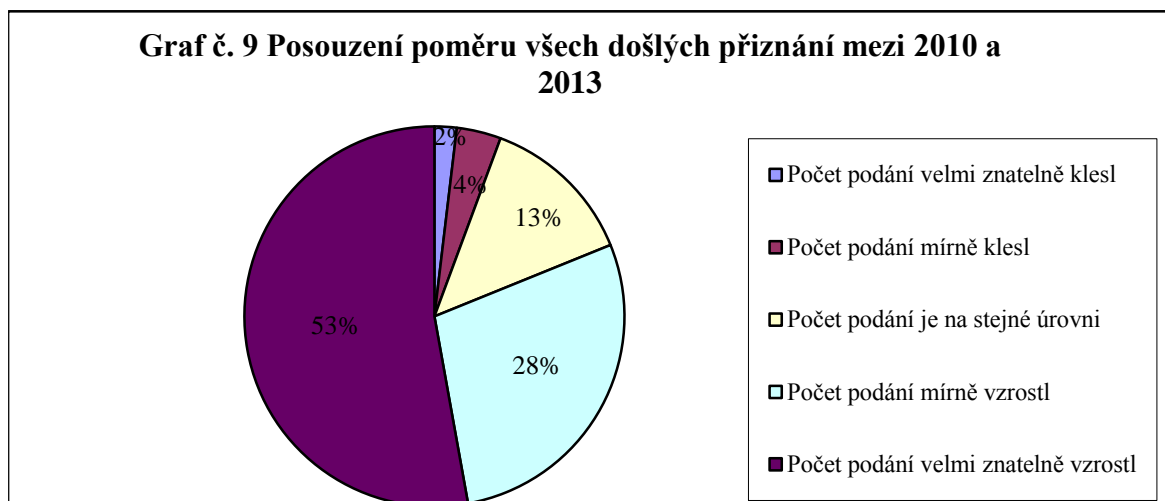
Otázka č. 8: „Byly mezi zpracovávanými podáními z otázky 7 (tj. ostatní podání mimo přiznání) podání učiněná elektronicky (e-podání z internetu, či prostřednictvím datových schránek)?“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Na otázku č. 8 odpovědělo 47 respondentů (89 %), že mezi ostatními podáními, dle otázky č. 7 byla podání učiněná elektronicky. 6 respondentů (11 %) odpovědělo, že ani jedno z podání, které následně zpracovávali, nebylo podáno elektronicky (e-podání z internetu, či prostřednictvím datových schránek). Z tohoto grafu je patrné, že pouze každý desátý pracovník finanční správy, který se účastnil dotazníkového šetření, nezpracovával elektronicky podané jiné došlé podání, které lze podat elektronicky.

Otázka č. 9: „Posuďte vlastním odhadem poměr počtu všech došlých podání na základě zákona o DPH, zákona o daních z příjmů, zákona o DSL, zákona o DzN, zákona o DDD, která jste zpracovával/a v roce 2013 oproti počtu podání stejné agendy roku 2010“:

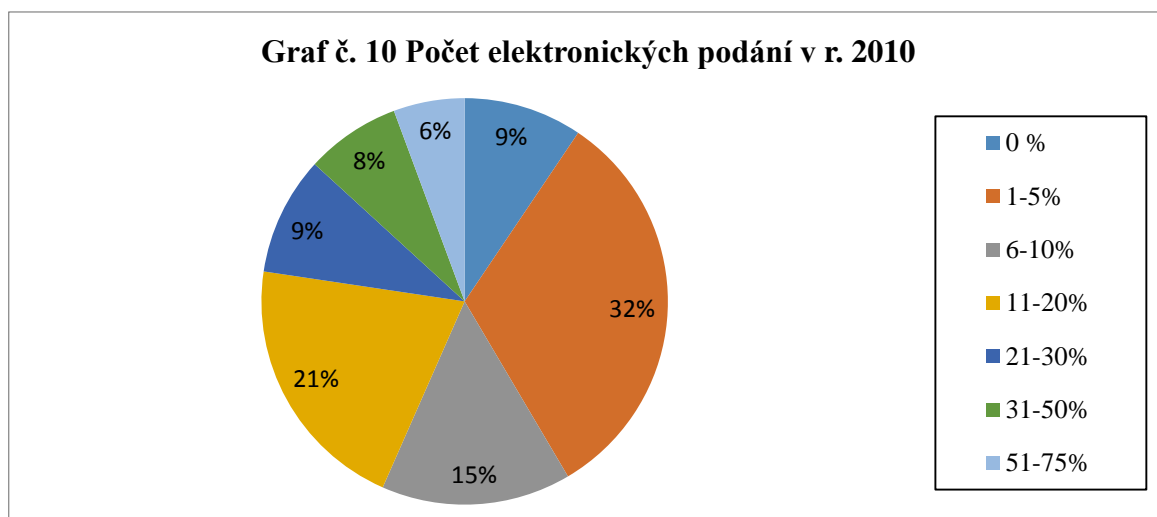

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf č. 9 ukazuje, jak respondenti odhadovali, že se změnil objem (počet) přijatých daňových příznání mezi rokem 2010 a 2013. 81 % respondentů si myslí, že objem vzrostl. Z toho 28 respondentů (53 %) si myslí, že množství podání vzrostlo velmi znatelně v roce 2013 oproti roku 2010, 15 respondentů (28 %) si myslí, že vzrostlo mírně. 7 respondentů (13 %) si myslí, že počet podání je přibližně stejný. S touto většinou nesdílí názor 3 respondenti (4 % + 2 %), kteří si myslí, že počet podání v roce 2013 klesl oproti roku 2010. Počet podaných příznání k dani z příjmů fyzických osob, počet podaných příznání k dani z příjmů právnických osob a počet příznání k dani z přidané hodnoty dle analýzy vývoje k počtu podaných příznání (viz bod 4.1.3.4) se zvýšil cca o 17 %, což potvrzuje odhad 81 % respondentů dotazníkového šetření.

Otázka č. 10: „Posud’te vlastním odhadem poměr počtu podání na základě zákona o DPH, zákona o daních z příjmů, zákona o DSL, zákona o DzN, zákona o DDD, učiněných elektronicky vůči počtu podání učiněných v listinné podobě u obsahově shodné agendy v roce 2010 ze strany daňové veřejnosti“:

Graf č. 10 Počet elektronických podání v r. 2010

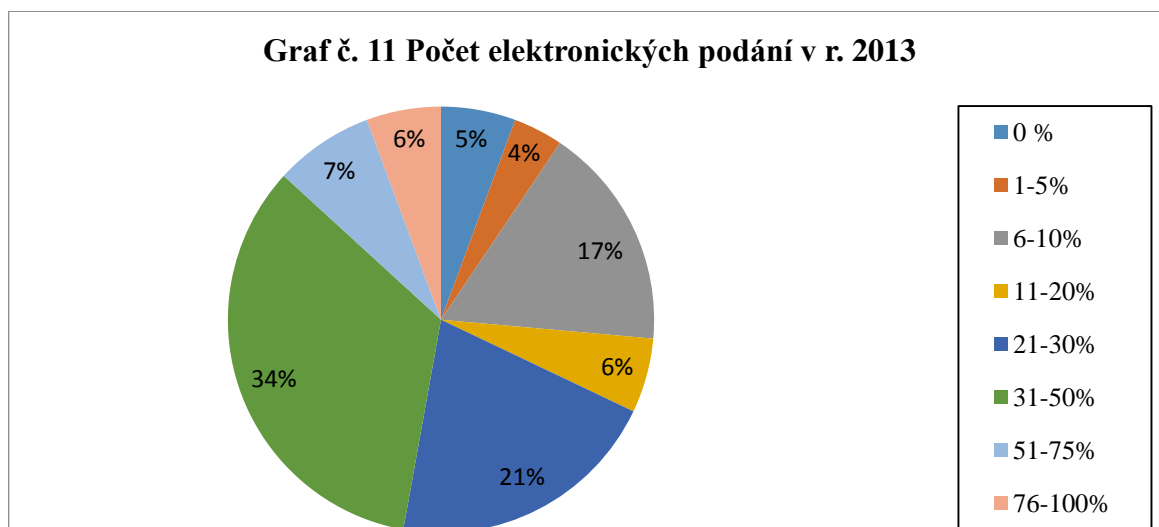

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

V grafu č. 10 vidíme názory respondentů na množství podaných daňových písemností v roce 2010 elektronickou formou, resp. e-podáním (EPO). 5 respondentů (9 %), resp. téměř každý desátý, si myslí, že bylo podáno 0 % elektronických podání. 17 respondentů (32 %) si myslí, že bylo podáno cca 1 až 5 % e-podání, 8 respondentů (15 %) zastává názor, že EPO bylo 6 - 10 %, 11 respondentů (21 %) si myslí, že elektronicky podaná přiznání se pohybovala mezi 11 - 20 % z celkového počtu podaných přiznání, 5 respondentů (9 %) má názor, že elektronickou formou bylo podáno 21 - 30 %, 4 respondenti (8 %) si myslí, že EPO bylo podáno mezi 31 - 50 % a poslední skupinou jsou 3 respondenti (6 %), kteří si myslí, že jich bylo v roce 2010 podáno 51 - 75 %. Vzhledem k tomu, že na otázku č. 6 (viz graf č. 5) víme, že 90 % respondentů mělo možnost pracovat s elektronicky podanými daňovými přiznáními, pak odpovědi na tuto otázku č. 10 jsou odpovídající k odpovědím na otázku č. 6. Zároveň 68 % respondentů si myslí, že množství přiznání podaných elektronicky v roce 2010 se pohybovalo mezi 1 až 20 %, což koresponduje i se zjištěním o počtu podaných elektronických přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob a přiznání k dani z přidané hodnoty dle analýzy vývoje k počtu podaných přiznání (viz bod 4.1.3.1 – 4.1.3.3), kdy bylo zjištěno, že v roce 2010 necelá 2 procenta daňové veřejnosti elektronicky podala přiznání k dani z příjmů fyzických osob, necelá 4 procenta daňové veřejnosti elektronicky podala přiznání k dani z příjmů právnických osob, necelých 8 procent daňové veřejnosti elektronicky podala přiznání k dani z přidané hodnoty. Zároveň také relevantnost odpovědí

na tuto otázku č. 10 potvrzují odpovědi na otázku č. 5, ze kterých je patrné, že větší množství pracovníků finanční správy se zabývá při správě daní více druhy daní současně.

Otázka č. 11: Posuďte vlastním odhadem poměr počtu podání na základě zákona o DPH, zákona o daních z příjmů, zákona o DSL, zákona o DzN, zákona o DDD, učiněných elektronicky vůči počtu podání učiněných v listinné podobě u obsahově shodné agendy v roce 2013 ze strany daňové veřejnosti:

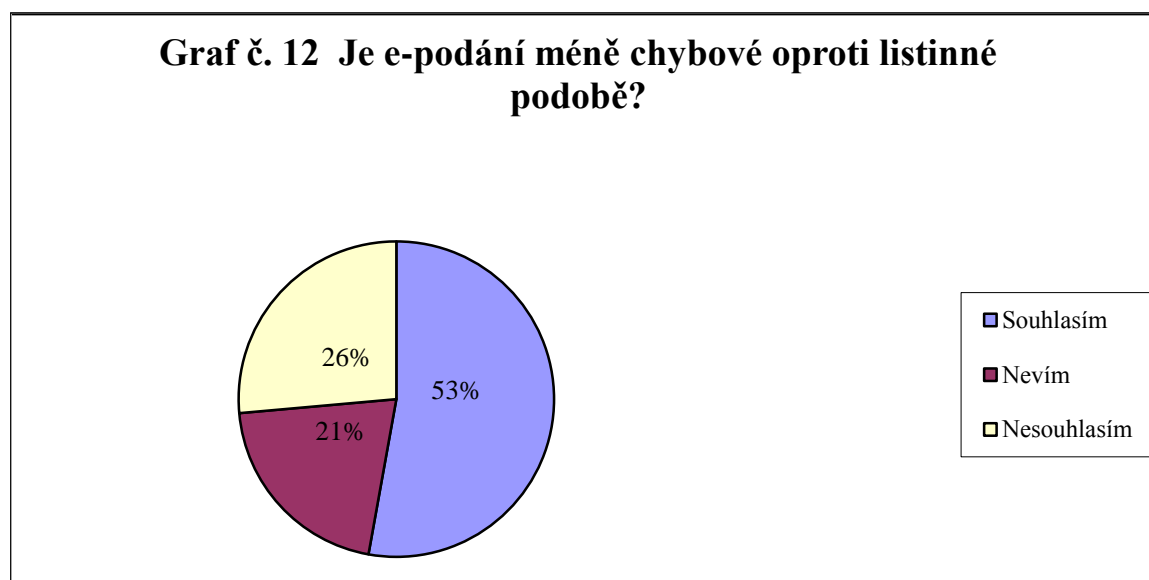

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf č. 11 ukazuje, že 18 respondentů (34 %) si myslí, že elektronická podání byla v roce 2013 podávána z 31 - 50 %. Dalších 11 respondentů (21 %) si myslí, že se poměr e-podání pohyboval mezi 21 až 30 % ze všech podání, 9 respondentů (17 %) odhadlo, že se podávala daňová přiznání elektronicky z cca 6 - 10 %, 4 respondenti (7 %) si myslí, že se elektronicky podávalo 51 - 75 %. Co by se mohlo zdát překvapující výpovědí je, že 3 respondenti (6 %) si myslí, že elektronická daňová přiznání byla podávána ze 76 - 100 %, což je velmi vypovídající teorií, že by se měl v budoucnu zvyšovat nejen počet elektronicky podaných daňových přiznání, ale i komunikace s úřady. Zároveň však 87 % respondentů si myslí, že množství přiznání podaných elektronicky v roce 2013 se pohybovalo mezi 1 až 50 %, což koresponduje i se zjištěním o počtu podaných elektronických přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob a přiznání k dani z přidané hodnoty dle analýzy vývoje k počtu podaných přiznání (viz bod 4.1.3.1 – 4.1.3.3),

kdy bylo zjištěno, že v roce 2013 necelá 4 procenta daňové veřejnosti elektronicky podala přiznání k dani z příjmů fyzických osob, necelá 9 procenta daňové veřejnosti elektronicky podala přiznání k dani z příjmů právnických osob, necelých 18 procent daňové veřejnosti elektronicky podala přiznání k dani z přidané hodnoty. Zároveň také relevantnost odpovědi na tuto otázku č. 11 (shodně jako na otázku č. 10) potvrzují odpovědi na otázku č. 5, ze kterých je patrné, že větší množství pracovníků finanční správy se zabývá při správě daní více druhy daní současně.

Otázka č. 12: E-podání jsou méně chybová ze strany daňové veřejnosti oproti podáním v listinné podobě?

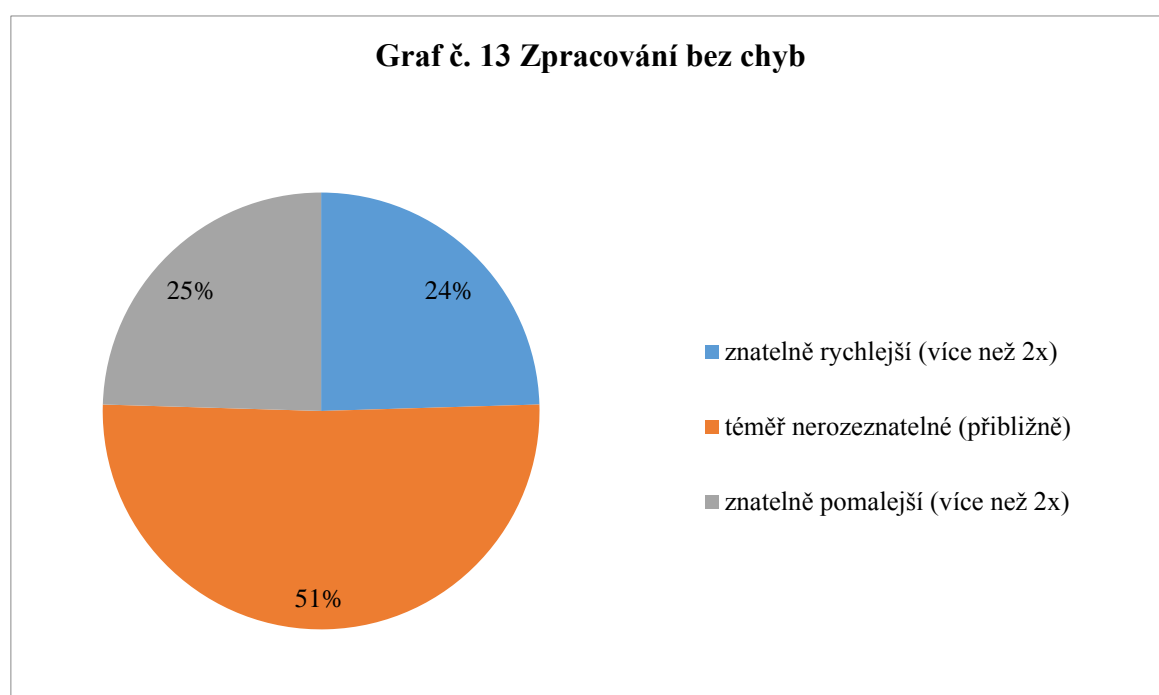

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Otázka č. 12 byla zaměřena na zjištění skutečnosti, zda jsou e-podání méně chybová ze strany daňové veřejnosti oproti podání v listinné podobě. Z výsledků je patrné, že 28 respondentů (53 %) souhlasí s touto skutečností. 11 respondentů (21 %) neví, zda je v e-podání menší chybovost – při své práci se zřejmě nezaměřovali na tuto problematiku a 14 respondentů (26 %) nesouhlasí s tím, že jsou e-podání méně chybová. Tato odpověď pravděpodobně souvisí s tím, že daňový portál umožňuje daňové veřejnosti učinit podání elektronicky s propustnými chybami na rozdíl od podání obsahujícím chyby kritické. Jednou takovou chybou, o které se ví, je výběr ekonomické činnosti, kde si někteří uživatelé vyplní

„NEURČENO“. Pro pracovníky je to však chyba, kterou musí napravovat, tj. vyhledat správný druh činnosti na základě znalosti daňových subjektů z řad daňové veřejnosti a údaj opravit, popř. zahájit postup k odstranění pochybností dle daňového řádu.

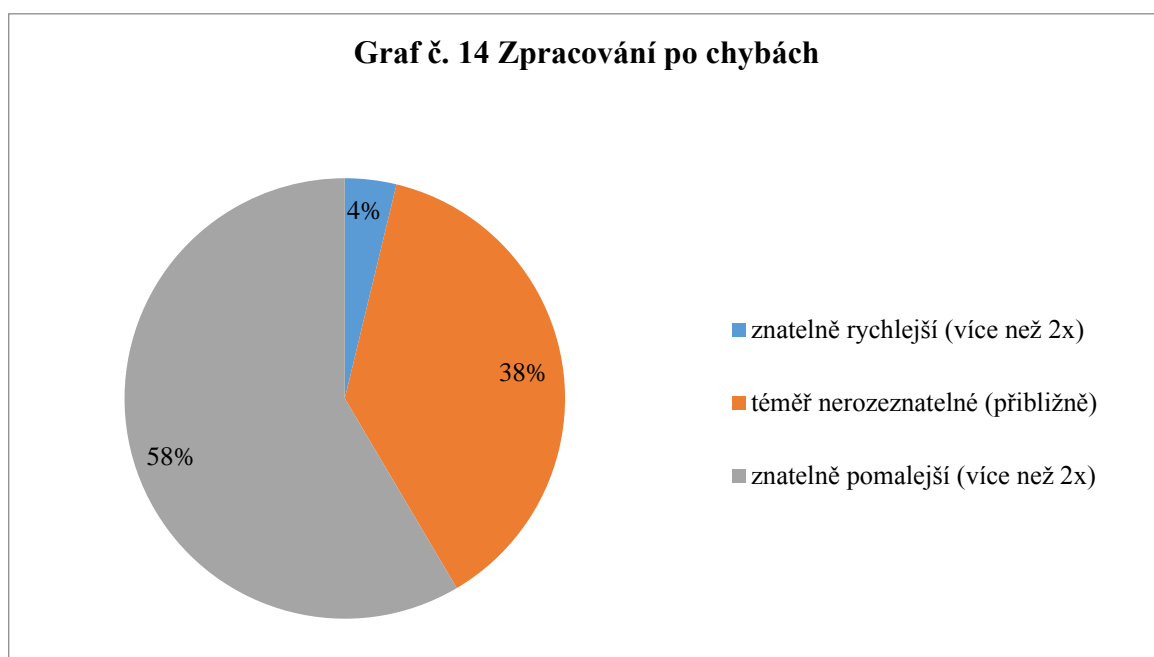
Otázka č. 13: „**Porovnáte-li časovou náročnost obsahu práce s došlým podáním bez chyb, či jiných překážek ke zpracování a bez nutnosti další účasti daňové veřejnosti do konečného Vašeho zpracování v listinné podobě a v elektronické podobě, je zpracování tzv. e-podání rychlejší?**“

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Jak ukazuje graf č. 13, pokud jsou došlá podání bez chyb, pro 27 respondentů (51 %) je časová náročnost zpracování e-podání a podání v listinné podobě téměř nerozeznatelná. Pro 13 respondentů (24 %) je e-podání znatelně rychlejší a pro 13 respondentů (25 %) je znatelně pomalejší. Tento názor nesdílí jedna věková skupina, ale je tento názor (odpovědi respondentů) rovnoměrně rozprostřen napříč věkovými skupinami dle tohoto dotazníkového šetření.

Otázka č. 14: „Porovnáte-li náročnost obsahu práce s došlým podáním, které obsahuje nějaké překážky, na základě kterých nelze ukončit zpracování bez další účasti daňové veřejnosti v listinné podobě s podáním v elektronické podobě, je zpracování tzv. e-podání rychlejší?“

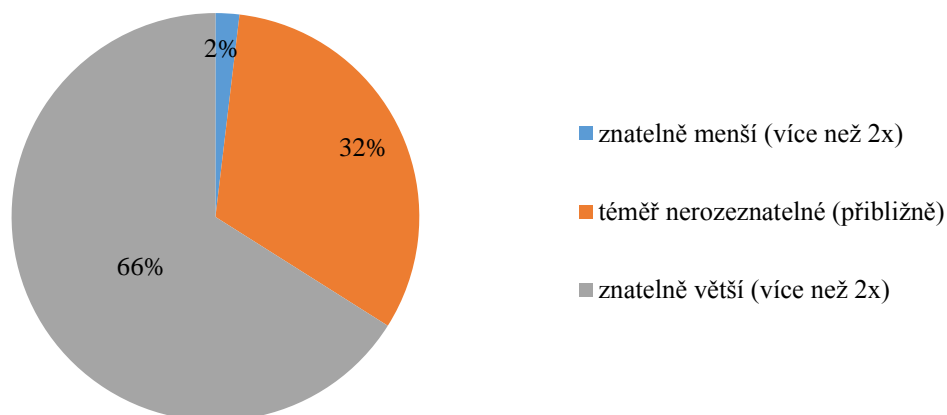

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Pokud se zaměříme na náročnost obsahu práce s došlým podáním, tak v případě, že podání obsahuje nějaké chyby či překážky, je e-podání dle 31 respondentů (58 %) znatelně pomalejší než v listinné formě. Podle 20-ti respondentů (38 %) je zpracování e-podání a podání v listinné podobě téměř nerozeznatelné. Pouze 2 respondenti (4 %) si myslí, že zpracování chybových podání jsou znatelně rychlejší v elektronické formě podání na rozdíl od listinné formy podání. Tento názor také nesdílí jedna věková skupina, ale je tento názor (odpovědi respondentů) rovnoměrně rozprostřen napříč věkovými skupinami dle tohoto dotazníkového šetření.

Otázka č. 15: „Porovnáte-li množství vlastních vydaných písemností v rámci výkonu správy daní v roce 2013 oproti roku 2010, která jste zpracovával/a, je poměr v roce 2013“:

Graf č. 15 Posudek počtu vlastních písemností v roce 2013

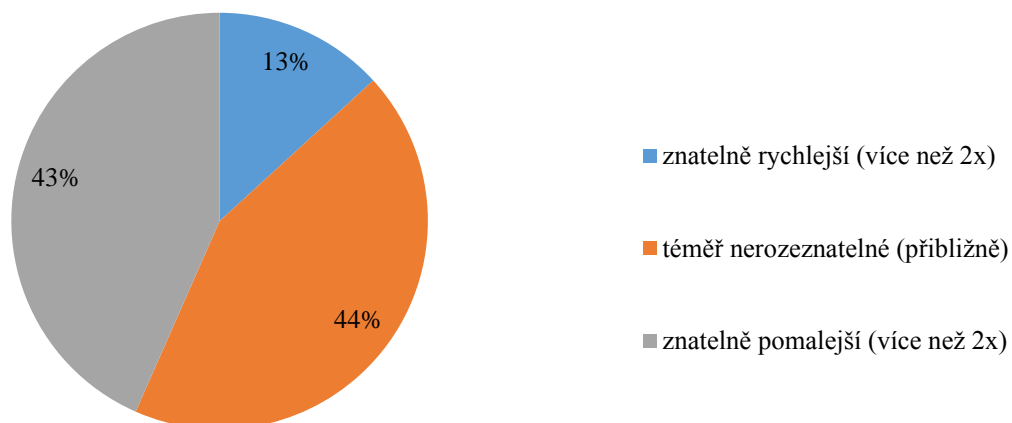

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z grafu č. 15 vidíme, že dle 66 % respondentů (35 zaměstnanců) došlo mezi rokem 2010 a 2013 k nárůstu množství vlastních vydaných písemností (jedná se např. o písemnosti, kterými jsou platební výměry, které se v roce 2010 vydávaly pouze na žádost). 17 respondentů (32 %) uvedlo, že množství vlastních vydaných písemností je přibližně stejné v roce 2013, jako bylo v roce 2010. Jeden respondent (2 %) uvedl, že dle jeho zkušenosti došlo v roce 2013 k poklesu množství vlastních vydaných písemností oproti roku 2010 a tento respondent dle odpovědí zpracovává ze všech možných elektronicky podávaných podání (viz otázky č. 4 a 6) pouze přiznání k dani z přidané hodnoty, souhrnná hlášení a výpisy z evidence daně z přidané hodnoty.

Otázka č. 16: „Porovnáte-li z časového hlediska rychlost zpracování vlastních vydaných písemností v rámci výkonu správy daní v roce 2013 oproti roku 2010, která jste zpracovával/a, je poměr v roce 2013“:

Graf č. 16 Posudek časové náročnosti vlastních písemností v roce 2013

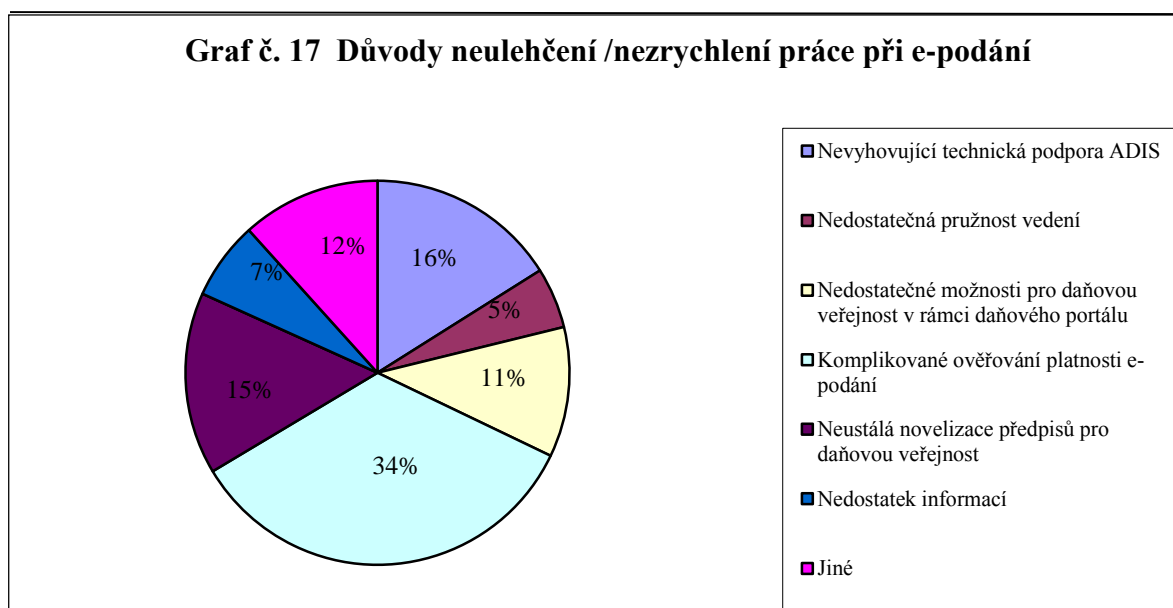

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Na otázku č. 16 odpovědělo 23 respondentů (43 %), že zpracování vlastních vydaných písemností je v roce 2013 znatelně pomalejší (více než 2krát) než bylo v roce 2010. Hlavní důvod bude množství informačních dat, která je potřeba správcem daně do systému vložit i včetně případného ukládání externích (mimo ADIS vydaných) písemností do databáze (jak bylo dodatečně konzultováno s pracovníkem, jenž si nepřeje být uváděn). Dle dalších 23 respondentů (44 %) se časová náročnost zpracování vlastních písemností mezi roky 2010 a 2013 nezměnila a 7 respondentů (13 %) tvrdí, že oproti roku 2010 je zpracování vlastních vydaných písemností v roce 2013 podstatně rychlejší.

Otázka č. 17: „Pokud máte pocit, že Vám zpracování e-podání výkon správy daní neulehčuje, či nezrychluje, ačkoliv by se mohl předpokládat opak, uveďte, prosím, jaké Vy vidíte důvody“:

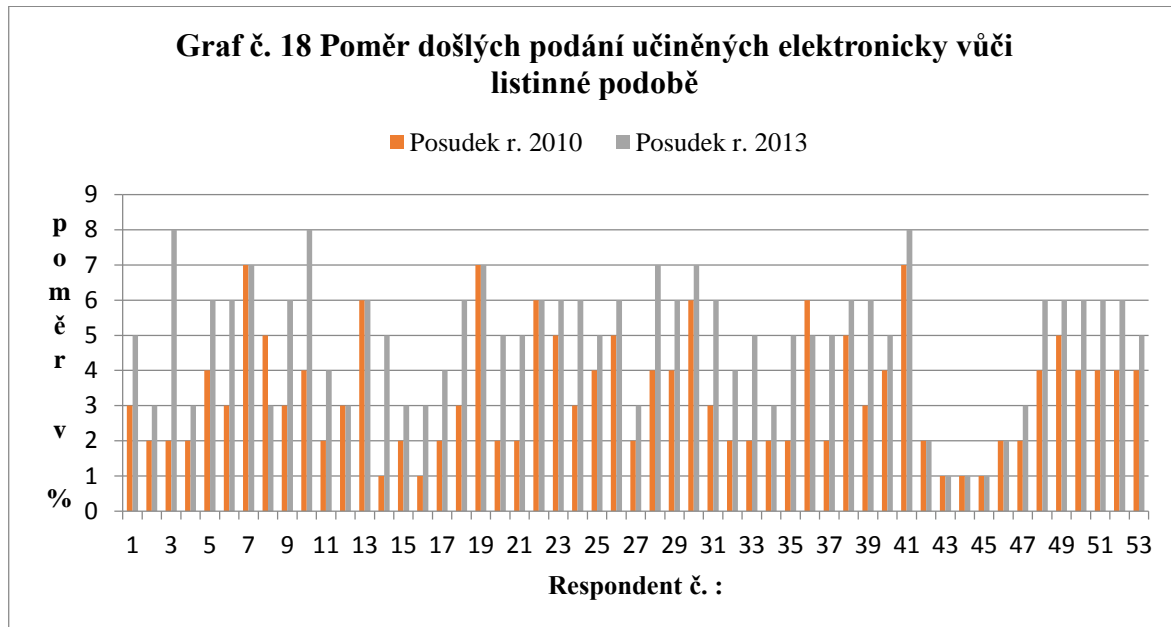
Graf č. 17 Důvody neulehčení /nezrychlení práce při e-podání

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z grafu č. 17 je patrné, že největší překážkou ve zrychlení či ulehčení práce při e-podání je komplikované ověřování platnosti e-podání. Toto potvrdilo 47 respondentů (34 %). Další relativně vysoce zastoupenou překážkou je dle 16 %, tj. 22 respondentů, nevhovující technická podpora ADIS. 21 respondentů spatřuje nezrychlení či neulehčení z důvodu neustálých novelizací předpisů pro daňovou veřejnost (15 %). Ne vždy dokážou daňoví poplatníci rychle reagovat na změny. 16 respondentů, v relativní četnosti u 12 % odpovědí, byly uvedeny jiné důvody vyjádřené vlastními slovy. Respondenti si myslí, že hlavním důvodem nezrychlení je nutnost tisku. Mezi dalšími názory se objevilo: nutnost ověřování, pomalá pružnost v nahrávání do databáze ADIS z daňového portálu, duplicitní podávání písemností ze stran DS, zařazování do elektronického spisu. Dle 15ti respondentů (11 %) jsou důvodem nedostatečné možnosti pro daňovou veřejnost v rámci daňového portálu (např. omezené výběry). 9 respondentů spatřuje problém v nedostatku informací (7 %) a 7 respondentů uvedlo, že důvodem, proč nedochází ke zrychlení a ulehčení práce je nedostatečná pružnost vedení (udělování oprávnění ke zpracování v ADIS), tzn., 5 % ze všech odpovědí. Na tuto otázku mohl každý respondent odpovědět několik odpovědí. 53 respondentů uvedlo celkem 150 různých odpovědí, z nichž vyplývá výše uvedené zjištění (viz graf č. 17).

Porovnání výsledků otázky č. 10 a 11 a zhodnocení změny elektronického podání mezi rokem 2010 a 2013

Zdroj: vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf č. 18 ukazuje, k jaké změně poměrů došlých podání učiněných elektronicky došlo mezi roky 2010 a 2013. Je patrné, že až na drobné výjimky došlo v roce 2013 k nárůstu elektronicky podaných podání oproti roku 2010. Hlavním důvodem je povinnost zřízení datových schránek, které jsou také využívány pro komunikaci s úřady. K 01. 01. 2010 platila tato povinnost pro orgány státní moci, právnické osoby, advokáty, apod., ale u fyzických osob však měla tato povinnost platit od roku 01. 01. 2013 pro všechny podnikající osoby, tzn. i pro osoby samostatně výdělečně činné, tzv. OSVČ. Tato povinnost se nakonec odsunula na pozdější termín, přesto si však velká část podnikajících fyzických osob již datovou schránku zřídila a v roce 2013 ji případně i použila. Z tohoto důvodu došlo ke zvýšení podání elektronickou formou. Jak je uvedeno dle analýzy vývoje počtu podání (pod body 4.1.3.1 – 4.1.3.3), bylo zjištěno, že počet podaných elektronických přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob a přiznání k dani z přidané hodnoty se mezi roky 2010 a 2013 se zvýšil v relativní četnosti z necelých 14 % na necelých 31 %, což je v roce 2013 skoro jednou tolik oproti roku 2010 a i vizuálně koresponduje s výše uvedeným grafem č. 18.

4.3.2 Testování závislosti časové náročnosti zpracování elektronických písemností, resp. e-podání, podané bez chyb a s chybami

Pro analýzu vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančního úřadu je možné zjišťovat, zda má či nemá vliv na výkonnost pracovníků z pohledu časové náročnosti zpracování e-podání, které bylo podáno s chybami a bez chyb.

Z podkladů dotazníkového šetření byla sestavena kontingenční tabulka, ze které bude zjišťována závislost časové náročnosti zpracování elektronických písemností, resp. e-podání bez chyb a s chybami. Pro výpočet závislosti bude použit χ^2 – test nezávislosti.

Tabulka č. 8 Závislost mezi časovou náročností písemností bez chyb a s chybami

	Časová náročnost písemností			Celkem
	Rychlejší	Nerozeznatelné	Pomalejší	
Bez chyb	13	27	13	53
S chybami	2	20	31	53
Celkem	15	47	44	106

Zdroj: vlastní zpracování

Postup:

Stanovení hypotézy H_0 a H_1 :

H_0 : Časová náročnost písemností není závislá na chybovosti písemností

H_1 : Časová náročnost písemností je závislá na chybovosti písemností

Byla zvolena hladina významnosti $\alpha = 0,05$

Výpočet teoretických (očekávaných) četností kontingenční tabulky:

Tabulka č. 9 Teoretické četnosti závislosti mezi časovou náročností písemností bez chyb a s chybami

	B1	B2	B3
A1	7,50	23,50	22,00
A2	7,50	23,50	22,00

Zdroj: vlastní výpočty

Vzhledem k tomu, že v získaných teoretických četnostech není ani jedna teoretická četnost menší než 5, je splněna podmínka pro použití χ^2 – testu nezávislosti.

Výpočet χ^2 – test nezávislosti dle vzorce 2.4

$$\chi^2 = \sum \sum \frac{(n_{ij} - n_{oj})^2}{n_{oj}} = 16,47$$

Tabulková hodnota pro $\chi^2_{0,05(2)(1)} = 5,991$

$\chi^2 > \chi^2_{0,05(2)(1)} \Rightarrow H_0$ zamítáme a přijímáme H_1 , z čehož vyplývá, že časová náročnost písemností je závislá na chybovosti písemností.

Síla závislosti kontingenční tabulky:

Pearsonův koeficient

$$C = \sqrt{\frac{\chi^2}{\chi^2 + n}} = 0,39$$

Závislost sledovaných znaků lze charakterizovat jako středně silnou.

Z výsledků, které byly dosaženy při testování závislosti časové náročnosti zpracování písemností s chybami a bez chyb, vyplývá, že tyto dvě proměnné jsou na sobě závislé. Tento výsledek potvrzuje i výpočet síly závislosti C, dle kterého se jedná o středně silnou závislost zkoumaných proměnných.

5. Závěr

Diplomová práce je zaměřena na problematiku e-Governmentu. E-Government znamená veřejnou správu, popř. vládnutí, použitím nástrojů a systémů z oblasti informačních a komunikačních technologií, resp. zavedení služeb elektronické veřejné správy. Veřejnou správou je i oblast správy daní v současné době vykonávaná Finanční správou České republiky. Pracovníci finanční správy, resp. zejména pracovníci finančních úřadů využívají v rámci elektronické správy daní automatizovaný daňový informační systém, tzv. „ADIS“, který se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, a jiných modulů, včetně nezbytné systémové podpory a také včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na internetu daňové správy a podpory služeb „Daňového portálu“. Daňový portál umožňuje e-podání učinit v souladu s právními předpisy i s podrobnými instrukcemi, jaké náležitosti musí podání mít, aby podání prostřednictvím tohoto portálu pro Finanční správu České republiky bylo podáno bez vady.

Možnosti elektronického podání se neustále rozšiřují, a také se neustále přizpůsobují platným právním předpisům, tzn., že prostřednictvím daňového portálu lze podat jak podání dle aktuálních právních předpisů, tak i podle předpisů, které platily dříve. Pro přehled o vývoji právních předpisů, které jsou úzce spjaté s elektronickou správou daní dle stavu legislativy roku 2010 a 2013, byl proveden detailní rozbor těch částí právních předpisů, které se týkají podávání elektronických podání, tzv. e-podání. Největšími změnami v souvislosti s e-podáními prošel za dobu své účinnosti hmotně právní předpis o dani z přidané hodnoty, tj. zákon č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k vývoji i ostatních zákonů, které se týkají správy daní, tj. zejména hmotně-procesní normy, kterými je např. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, či zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, se měnil počet podávaných přiznání k jednotlivým druhům daní. Správa daní je proces, který se řídil v roce 2010 zejména dle právního předpisu – zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a v roce 2013 se správa daní řídí zejména dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Daňový řád přinesl do správy daní pro pracovníky finančních úřadů více povinností, které mají vliv na počet elektronických podání zejména na straně vlastních písemností, tj. písemností vyhotovovaných pracovníky finančních úřadů.

Na základě tohoto předpokladu byla provedena analýza stavu využití e-Governmentu z pohledu pracovníků Finanční správy České republiky, tj. bylo provedeno šetření o vývoji počtu podání ať na straně došlých podání, tj. podání učiněných daňovou veřejností elektronicky či v listinné podobě ve vztahu ke správě daní u vybraných druhů podání. Na základě dostupných údajů byla analyzována přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob a přiznání k dani z přidané hodnoty. Na základě dostupných informací o stavech, resp. počtech došlých podání, byla v rámci diplomové práce v praktické části provedena analýza i vývoje počtu vlastních písemností vzhledem k zásadnímu ustanovení daňového řádu o faktickém vyměření platebním výměrem.

V rámci praktické části tak bylo zjištěno, že oproti roku 2010 bylo v roce 2013 podáno více přiznání k dani z příjmů fyzických osob o 17 %, zatímco počet přiznání k dani z příjmů právnických osob o 3 % a o necelé 4 % se zvýšil počet podaných přiznání k dani z přidané hodnoty. V každém z těchto jednotlivých souborů pak byl zjištěn poměr, resp. relativní četnost podání učiněných elektronicky.

Z provedených zjištění je patrné, že největší podíl podání učiněných elektronicky připadá na přiznání k dani z přidané hodnoty, kdy v roce 2013 bylo podáno z řad daňové veřejnosti 17 % těchto předmětných přiznání, což je 2,5krát více než oproti roku 2010. U přiznání k dani z příjmů právnických osob v roce 2013 bylo podáno z řad daňové veřejnosti 8 % těchto předmětných přiznání, což je 2krát více než oproti roku 2010 a u přiznání k dani z příjmů fyzických osob v roce 2013 bylo podáno z řad daňové veřejnosti pouze necelá 4 % těchto předmětných přiznání, což je 2krát více než oproti roku 2010. Počet vlastních písemností v roce 2013, které jsou vedeny elektronicky, resp. kterými je vyřízeno podané daňové přiznání či vyúčtování, se zvýšil oproti roku 2010 o více než 4,5 mil., tj. cca o počet podaných přiznání k dani z příjmů fyzických osob, k dani z příjmů právnických osob, z přidané hodnoty a dále i o další přiznání a vyúčtování. Pro posouzení vlivu aplikace e-Governmentu z pohledu uživatelů, tj. z řad pracovníků finanční správy, lze deklarovat, že se zvýšil počet pracovníků o cca 300 tis. mezi rokem 2010 (14,7 tis.) a rokem 2013 (15 tis.) a pro posouzení vlivu aplikace e-Governmentu z pohledu uživatelů má velmi podstatný vliv nárůst písemností mezi roky 2010 a 2013.

Jestliže v roce 2010 připadalo na jednoho pracovníka finančního úřadu cca 300 ks došlých písemností, což mj. vyplývá z výše uvedených tabulek o počtech daňových přiznání

k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob, přiznání k dani z přidané hodnoty, pak v roce 2013 připadalo cca na jednoho pracovníka finančního úřadu cca 623 ks došlých i vlastních písemností. Vzhledem k tomu lze konstatovat, že aplikace e-Governmentu ve finanční správě z pohledu uživatelů z pohledu časového hlediska zpracování přinesla zrychlení výkonu správy daní, když nyní, resp. v roce 2013, na jednoho pracovníka finančního úřadu připadá o cca 300 ks elektronických písemností více než v roce 2010, přičemž zvýšení počtu písemností je vykázáno zejména z důvodu nárůstu počtu vlastních elektronických písemností.

Bylo provedeno dílčí šetření metodou interview, které ověřilo využívání internetu a e-komunikace daňové veřejnosti ve vztahu k finanční správě. Předmětem interview bylo zejména zjištění, zda bylo již v roce 2009 podáváno e-podání a zda v roce 2013 bylo podáno e-podání, neboť dle českého statistického úřadu již v roce 2009 činily právnické i fyzické osoby e-podání vůči veřejné správě, resp. zejména podávali formuláře on-line, případně mohl být využíván internet v roce 2009 i ke stažení formulářů, jež byly podány v listinné podobě. Provedený předvýzkum formou interview zjistil obdobná statistická data ve vztahu k finanční správě v roce 2009, která sledoval šetřením Český statistický úřad o využívání internetu ve vztahu k veřejné správě jako celku v roce 2009, neboť dle Českého statistického úřadu využilo internet k elektronickému odeslání vyplněných administrativních formulářů 57 % právnických osob a 5,9 % z populace fyzických osob ve věku nad 16 let vyplnily formuláře on-line přímo na webových stránkách úřadů.

V roce 2013 již více než 90 % z dotazovaných zástupců právnických osob poslalo alespoň jedno e-podání z některého z portálů veřejné správy a necelých 12 % z dotazovaných fyzických osob také poslalo alespoň jedno e-podání z některého z portálů veřejné správy.

Současný stav využití e-Governmentu z pohledu pracovníků Finanční správy české republiky byl analyzován na základě hlavního dotazníkového šetření. Složení respondentů bylo převážně ženského pohlaví a středoškolského vzdělání. Věková kategorie se nejvíce pohybovala ve věku 41-50 let. Pozice zaměstnanců je v průběhu let 2010 až 2013 relativně stálá, resp. ve stejné pozici pracovalo 75 % respondentů a 92 % respondentů v roce 2013 pracovalo s podávanými daňovými přiznáními, resp. zpracovávali je pomocí ADIS. Zajímavé zjištění na základě dotazníkového šetření bylo, že polovina z dotazovaných respondentů současně zpracovává přiznání k dani z přidané hodnoty (DPH), k dani z příjmů fyzických osob (DPFO) a k dani silniční (DSL), což odpovídá běžným zvyklostem na

pracovištích finančních úřadů a současně bylo zjištěno, že téměř každý z respondentů zpracovával přiznání podané elektronicky (90 %). Jelikož elektronicky lze podávat i jiná podání, zjišťováno bylo, o jaká podání se zejména jedná. Ze 17ti % se jedná o souhrnná hlášení dle zákona o DPH, ze 16ti % o přehledy o počtu zaměstnanců a ve stejném poměru (16 %) žádosti dle § 35d zákona o dani z příjmu (tzv. žádosti o bonusy), z 15ti % se jednalo o vyúčtování DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků dle zákona o dani z příjmů, stejně jako vyúčtování daně z příjmů vybírané srážkou dle zákona o dani z příjmů. Současně bylo zjištěno, že téměř každý z respondentů zpracovával jiné došlé podání podané elektronicky (89 %). Na další otázku dotazníkového šetření respondenti odhadovali, jak se změnil objem (počet) přijatých daňových přiznání mezi rokem 2010 a 2013. 81 % respondentů si myslí, že objem vzrostl. Z odpovědí na další otázku dotazníkového šetření si 68 % respondentů myslí, že množství přiznání podaných elektronicky v roce 2010 se pohybovalo mezi 1 až 20 %, což koresponduje i se zjištěním o počtu podaných elektronických přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob a přiznání k dani z přidané hodnoty dle analýzy vývoje k počtu podaných přiznání (viz bod 4.1.3.1 – 4.1.3.3), z odpovědí na další otázku dotazníkového šetření si 87 % respondentů si myslí, že množství přiznání podaných elektronicky v roce 2013 se pohybovalo mezi 1 až 50 %, což koresponduje i se zjištěním o počtu podaných elektronických přiznání k dani z příjmů fyzických osob, přiznání k dani z příjmů právnických osob a přiznání k dani z přidané hodnoty dle analýzy vývoje k počtu podaných přiznání (viz bod 4.1.3.1 – 4.1.3.3).

Otázka č. 12 byla zaměřena na zjištění skutečnosti, zda jsou e-podání méně chybová ze strany daňové veřejnosti oproti podání v listinné podobě. Z výsledků je patrné, že 53 % respondentů souhlasí s touto skutečností. Pokud jsou došlá podání bez chyb, pro 51 % respondentů je časová náročnost zpracování e-podání a podání v listinné podobě téměř nerozeznatelná. Pokud se zaměříme na náročnost obsahu práce s došlým podáním, tak v případě, že podání obsahuje nějaké chyby či překážky, je e-podání dle 58 % respondentů znatelně pomalejší než v listinné formě.

Dále bylo z dotazníkového šetření zjištěno, že dle 66 % respondentů došlo mezi rokem 2010 a 2013 k nárůstu množství vlastních vydaných písemností (jedná se např. o písemnosti, kterými jsou platební výměry, které se v roce 2010 vydávaly pouze na žádost). Na otázku č. 16 odpovědělo 23 respondentů (43 %), že zpracování vlastních vydaných písemností je v roce 2013 znatelně pomalejší (více než 2x) než bylo v roce 2010. Největší

překážkou ve zrychlení či ulehčení práce při e-podání je komplikované ověřování platnosti e-podání. Toto potvrdilo 47 respondentů (34 %). Na závěr byly porovnány odpovědi na otázky 10 a 11 navzájem a je z nich patrné, že až na drobné výjimky došlo v roce 2013 k nárůstu elektronicky podaných podání oproti roku 2010. Hlavním důvodem je zřejmě povinnost zřízení datových schránek.

Pro analýzu vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančního úřadu je možné zjišťovat, zda má či nemá vliv na výkonnost pracovníků z pohledu časové náročnosti zpracování e-podání, které bylo podáno s chybami a bez chyb. Byla stanovena hypotéza H_0 : „Časová náročnost písemností není závislá na chybovosti písemností.“ a H_1 : „Časová náročnost písemností je závislá na chybovosti písemností.“, při hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Pro hodnocení byl použit χ^2 – test nezávislosti, z čehož vyplynulo, že časová náročnost písemností je závislá na chybovosti písemností. Z výsledků, které byly dosaženy při testování závislosti časové náročnosti zpracování písemností s chybami a bez chyb, vyplývá, že tyto dvě proměnné jsou na sobě závislé. Tento výsledek potvrzuje i výpočet síly závislosti C, dle kterého se jedná o středně silnou závislost zkoumaných proměnných, tj. závislost sledovaných znaků lze charakterizovat jako středně silnou.

Na základě výše uvedených zjištění lze doporučit stanovit pro stále ekonomicky činnou daňovou veřejnost povinnost elektronicky podávat písemnosti s daňovým dopadem (zejména se jedná o daňová přiznání a vyúčtování ke všem druhům daní). Stále ekonomicky činnou daňovou veřejností jsou na mysli všechny právnické osoby a také fyzické osoby, jimž plynou příjmy dle § 7 až 9 citovaného zákona o daních z příjmů a mají povinnost podávat přiznání k dani z příjmů, tj. např. osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), hospodařící zemědělci, osoby, které realizují pronájem vlastního majetku, přičemž tuto činnost nevykonávají na základě živnostenského oprávnění, atd., resp. netýkala by se tato povinnost např. fyzických osob, které podávají přiznání k dani z příjmů pouze s příjmy dle § 6 citovaného zákona o daních z příjmů.

Pro odstranění chybovosti e-podání podávaných daňovou veřejností lze doporučit odstranit ve výběrech (i v průvodci) daňového portálu neurčité varianty, např. druh hlavní ekonomické činnosti = „NEURČENO“, atp., příp. tento či obdobně neurčitý výběr označit jako kritickou chybu, neboť pokud systém na daňovém portálu označí nějaký údaj jako kritickou chybu, neumožní jej podat prostřednictvím tohoto internetového prostředí.

6. Seznam použitých zdrojů

BUDIŠ, Petr a Bohumír ŠTĚDRŮŇ. *Elektronické komunikace*. 1. vyd. Bratislava: Magnet Press Slovakia, 2008, 110 s. ISBN 978-80-89169-11-5.

BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 287 p. Teoretik. ISBN 80-726-3617-0.

BUDIŠ, Petr. *Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, 157 s. ISBN 978-80-7263-465-1.

DUBSKÝ, Zbyněk, Bankovní institut vysoká škola. *Veřejná správa v EU. Dobrá správa a e-governance*. Vydání 1. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2007, 55 s., ISBN 978-80-7044-908-0

LIDINSKÝ, Vít...[et al.]. *eGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 145 s.; il.; .ISBN 978-80-247-2462-1 (brož.)

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody I*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 134 s. ISBN 978-802-1316-720.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1., dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2008, 107 s. ISBN 978-802-1317-369.

Česko. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (jemuž předcházela zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, který však v praxi nebyl vůbec realizován)

Česko. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, který byl nahrazen zákonem o elektronických komunikacích č. 127/2005 Sb.,

Česko. Zákon č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů,

Česko. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 301/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,

Česko. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 456/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů,

Česko. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů,

Česko. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Digital agenda for Europe [online]. 2013 [cit. 2013-08-20]. Dostupné z:

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-egovernment-action-plan-2011-2015>

Evropa: Přehledy právních předpisů EU [online]. 20. 05. 2010 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z:

http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/legislative_framework/124216_a_cs.htm

Evropa: Přehledy právních předpisů EU [online]. 20. 05. 2010 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/strategies/si0016_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. Public services: Action plan 2011-2015. [online]. [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-egovernment-action-plan-2011-2015>

Evropské společenství. Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. 11. 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty. In: *Úřední věstník L 347*. 11. 12. 2006. Dostupné z:

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:347:0001:01:CS:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:347:0001:01:CS:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:347:0001:01:CS:HTML)

Evropské společenství. Směrnice Rady 2008/9/ES ze dne 12. února 2008, kterou se stanoví prováděcí pravidla pro vrácení daně z přidané hodnoty stanovené směrnicí 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě. In: *Úřední věstník L 044*. 20. 02. 2008. Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:044:0023:01:CS:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:044:0023:01:CS:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:044:0023:01:CS:HTML)

Evropské společenství. Směrnice Rady 2008/117/ES ze dne 16. prosince 2008, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty za účelem boje proti daňovým únikům spojeným s plněními uvnitř Společenství. In: *Úřední věstník L 014*. 20. 01. 2009. Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0117:CS:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0117:CS:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0117:CS:HTML)

Evropské společenství. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací. In: *Úřední věstník L 108*. 24. 04. 2002. Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0021:EN:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0021:EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0021:EN:HTML)

PRVNÍ CERTIFIKAČNÍ AUTORITA, a.s. (I.CA). *I.CA* [online]. Praha, 2013 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.ica.cz/>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Oficiální informační web o datových schránkách* [online]. Praha, © 2011 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *OVM - portál veřejné správy* [online]. Praha, 2013 © [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/ovm>

Ediční plán 2013. In: *Ediční plán 2013* [online]. 2013 [cit. 2013-12-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/680031B4DB/\\$File/970213_a03.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/680031B4DB/$File/970213_a03.pdf)

Český statistický úřad: Využívání informačních technologií. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. © 2013 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_informacnich_tehnologii

FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti Finanční správy ČR za rok 2013. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2014-08-22]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_FS_CR_za_rok_2013.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy za rok 2012. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti_DS_za_rok_2012.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy ČR za rok 2011. In: *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2013-11-20]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/INTERNET_Informace_o_cinnosti_DS_za_rok_2011.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. Informace o činnosti daňové správy za rok 2010. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2013-11-18]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/Informace_o_cinnosti10.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. Údaje z daňových přiznání: Počet daňových přiznání (DAP) k 10. 1. 2014. In: *Finanční správa* [online]. 2014, 10. 01. 2014 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani>

7. Přílohy

Příloha č. 1

Tabulka č. 2: Počty elektronických podání pro finanční správu

Počty elektronických podání		2009	2010	2011	2012	2013
Daň z nemovitostí	3)	4 309	7 855	12 340	16 001	15 780
Daň z přidané hodnoty	3)	144 929	222 297	286 939	400 157	539 742
Souhrnné hlášení VIES	3)	8 960	183 593	222 552	248 291	260 688
Daň silniční	3)	14 251	18 082	26 753	34 614	50 282
Daň z příjmů FO	3)	15 312	18 837	23 307	31 726	42 836
Daň z příjmů PO	3)	10 030	13 478	17 675	23 285	28 547
Oznámení dle § 34 zákona o správě daní a poplatků	3)	286	353			
Obecná podání	1) = 3)	34 200	34 647	32 376	31 998	39 458
Hlášení platebního zprostředkovatele	3)	164	114	116	107	89
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	3)	6 291	9 868	22 992	32 746	44 815
Daňová informační schránka	1) = 3)	7 034	6 098	6 637	7 162	7 283
Daňový portál - služby	1) = 3)	7 134	6 845	7 066	7 659	7 787
Podání státních orgánů a bank	1) = 3)	9 139	13 287	9 467	8 345	2 698
Žádost o přístup do aplikace pro vracení daně v rámci EU	1) = 3)	12	5 518	3 530	1 950	1 974
Daň vybíraná srážkou	3)	1	6 955	15 466	22 236	30 143
Žádost o vrácení DPH do/z jiných zemí EU	1) = 3)	-	37 226	50 210	48 775	49 888
Žádost dle § 35d ZDP	3)	-	2 694	7 112	11 650	16 305
Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH	3)	-	-	38 013	624 916	756 271
Příhlášky k registraci	3)	-	-	906	3 576	8 879
Odvod z loterií a jiných podobných her	3)	-	-	-	46	125
Žádost o registraci smlouvy o důchodovém spoření	1) = 3)					84 525
Hlášení k záloze na pojistné na důchodové spoření	3)					66 194
CELKEM	3)	262 049	550 521	783 457	1 555 240	2 054 309

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Zdroj: Vlastní zpracování z <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-související-dokumenty/2013>

Příloha č. 2

V Ústí n.L. 06. 11. 2013.

Generálnímu finančnímu ředitelství

Lazarská 15/7

117 22 Praha 1

Věc: **Žádost o informace - druhá**

Dobrý den.

Žádala jsem Vás o informace již v průběhu září, ale dosud jsem neobdržela odpověď. Je ovšem pravdou, že jsem zásilku České poště svěřila pouze za základní poštovní poplatek (známku A). Z těchto důvodů vás tedy žádám pro mne již podruhé.

Jsem studentkou Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity navazujícího Mgr. studia: Veřejná správa a regionální rozvoj.

Téma mé diplomové práce, kterou bych měla dokončit v únoru 2014, je: Analýza vlivu e-podání na výkonnost pracovníků finančních úřadů. Název diplomové práce lze ještě v čase upravit. Hlavním cílem práce je analyzovat současný stav využití eGovernmentu z pohledu pracovníků Finanční správy ČR. Dílčími cíli práce jsou vytvořit přehled řešené problematiky dle stavu legislativy mezi roky 2010 a 2013 a analyzovat vybrané aplikace eGovernmentu z pohledu uživatelů v porovnání údajů mezi roky 2010 a 2013.

V této diplomové práci jsou pro mne **důležitými a zkoumanými** daty: údaje statistického úřadu, vlastní hodnocení oslovených pracovníků, ale zejména **data z finanční správy**, o která Vás tímto **žádám**. Jedná se o data:

- **Počet pracovníků** k 01. 01. 2009, k 01. 01. 2010, k 01. 01. 2011, k 01. 01. 2012 a k 01. 01. 2013 celkově a kolik z nich se jich věnovalo správě daní v oblasti vyměrování (pracovníci zpracovávající došlá podání, kterými jsou hlášení, přiznání, až do fáze vyměření prvotní daňové povinnosti). Vzhledem k tomu, že se zároveň ve zkoumaném období měnila legislativa upravující postavení a organizaci finančních orgánů, tak Vás žádám, pokud to bude možné, o data blíže specifikovaná, resp. rozdělená dle jednotlivých institucí.
- **Počet podání** jednotlivých druhů hlášení, mezi něž lze zařadit i podávaná vyúčtování, a jednotlivých druhů přiznání a dále z toho počet podaných elektronicky, tj. prostřednictvím datové schránky či prostřednictvím datové zprávy podané prostřednictvím daňového portálu podávejte daně elektronicky bez použití datové schránky.

Vzhledem k tomu, že jednotlivá podání mají různé termíny pro jejich podání, data týkající se **daně z přidané hodnoty** bych využila za období:

- 4. čtvrtletí roku 2009 včetně prosince 2009,
- 1. čtvrtletí roku 2010 včetně března 2010,
- 4. čtvrtletí roku 2010 včetně prosince 2010,

- 1. čtvrtletí roku 2011 včetně března 2011,
- 4. čtvrtletí roku 2011 včetně prosince 2011,
- 1. čtvrtletí roku 2012 včetně března 2012,
- 4. čtvrtletí roku 2012 včetně prosince 2012,
- 1. čtvrtletí roku 2013 včetně března 2013.

Data týkající se **daně z příjmů právnických osob** bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Data týkající se **daně z příjmů fyzických osob** bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Data týkající se **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daní vybíraných srážkou** (podávaná vyúčtování) bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Data týkající se **daně z nemovitostí** bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

- **Dobu samotného zpracování (ve dnech)** jednotlivých druhů hlášení, mezi něž lze zařadit i podávaná vyúčtování, a jednotlivých druhů přiznání **pracovníky finanční správy** od lhůty pro podání jednotlivých druhů hlášení a jednotlivých druhů přiznání, jsou-li Vám známy.

Vzhledem k tomu, že jednotlivá podání mají různé termíny pro jejich podání, data týkající se **daně z přidané hodnoty** bych využila za období:

- 4. čtvrtletí roku 2009 včetně prosince 2009,
- 1. čtvrtletí roku 2010 včetně března 2010,
- 4. čtvrtletí roku 2010 včetně prosince 2010,
- 1. čtvrtletí roku 2011 včetně března 2011,
- 4. čtvrtletí roku 2011 včetně prosince 2011,
- 1. čtvrtletí roku 2012 včetně března 2012,
- 4. čtvrtletí roku 2012 včetně prosince 2012,

- 1. čtvrtletí roku 2013 včetně března 2013.

Data týkající se **daně z příjmů právnických osob** bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Data týkající se **daně z příjmů fyzických osob** bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Data týkající se **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daní vybíraných srážkou** (podávaná vyúčtování) bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Data týkající se **daně z nemovitostí** bych využila za období:

- roku 2009,
- roku 2010,
- roku 2011,
- roku 2012.

Věřím, že má diplomová práce bude přínosem i pro Vás. Vedoucím mé diplomové práce je Ing. Miloš Ulman, Ph.D. z České zemědělské univerzity.

Jsem si vědoma, že se jedná o vícečetná data. Pokud by to bylo možné, odpověď na mou žádost lze zpracovat např. v Excelu a data zaslat i elektronicky na mail. Datovou schránku jsem si nezřídila.

Předem děkuji za Vaši brzkou odpověď.

S pozdravem

Bc. Lenka Endalová

Návětrná 594/10, 400 01 Ústí n.L.

Tel.: 777 83 19 18

Mail: czu.lt@centrum.cz

Příloha č. 3

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1
Samostatný odbor komunikace a mezinárodních vztahů

Č.j.: 54059/13/7000-31000-050378

Vyřizuje: Věra Krylová
Tel.: 296 852 222
e-mail: podatelna@fs.mfcr.cz

Vážená paní
Bc. Lenka Endalová
Návětrná 594/10
400 01 Ústí nad Labem

Doručení:
czu.lt@centrum.cz

Vážená paní,

Generální finanční ředitelství obdrželo dne 7. listopadu 2013 Vaše podání č.j. 52504/13/7000-31000-050378, kterým žádáte o poskytnutí informací k Vaší diplomové práci.

K jednotlivým bodům uvádíme:

1. Počet pracovníků finanční správy naleznete ve Výročních zprávách a informacích o činnosti dle jednotlivých roků - <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocnizpravy-a-souvisejici-dokumenty/2012>.
K 31.1.2013 byl evidenční počet zaměstnanců 14.880.
2. Počet podání a informace k nim jsou uvedeny ve vypracovaných analýzách a statistikách na níže uvedené internetové adrese Finanční správy.
<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistme/analyzy-a-statistiky>
3. Doba samotného zpracování jednotlivých druhů hlášení a podání se nesleduje, protože je spousta druhů hlášení, která se od sebe velmi liší zpracováním a pracností, a tudíž nelze seriózně stanovit průměrnou dobu zpracování.

S pozdravem

Mgr. Jitka Ježková, v.z.
vedoucí Oddělení komunikace

Příloha č. 4

Tabulka č. 3: Počty elektronických podání pro finanční správu

Počty elektronických podání		2010	2013	Index (%) 2013/2010
Daň z nemovitostí	3)	7 855	15 780	201
Daň z přidané hodnoty	3)	222 297	539 742	243
Souhrnné hlášení VIES	3)	183 593	260 688	142
Daň silniční	3)	18 082	50 282	278
Daň z příjmů FO	3)	18 837	42 836	227
Daň z příjmů PO	3)	13 478	28 547	212
Obecná podání	1) = 3)	34 647	39 458	114
Hlášení platebního zprostředkovatele	3)	114	89	78
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	3)	9 868	44 815	454
Daňová informační schránka	1) = 3)	6 098	7 283	119
Daňový portál - služby	1) = 3)	6 845	7 787	114
Podání státních orgánů a bank	1) = 3)	13 287	2 698	20
Žádost o přístup do aplikace pro vracení daně v rámci EU	1) = 3)	5 518	1 974	36
Daň vybíraná srážkou	3)	6 955	30 143	433
Žádost o vrácení DPH do/z jiných zemí EU	1) = 3)	37 226	49 888	134
Žádost dle § 35d ZDP	3)	2 694	16 305	605
CELKEM	3)	550 521	2 054 309	373

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Zdroj: Vlastní zpracování z <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/vyrocní-zpravy-a-související-dokumenty/2013>

Příloha č. 5

DOTAZNÍK „E-podání a finanční správa“

<http://e-podani-a-financni-sprava.vyplnto.cz/>

Dobrý den.

Dovolte mi Vás oslovit za účelem dotazníkového šetření, které je nezbytné pro analýzu vlivu e-podání ve spojitosti s pracovníky finančních úřadů. Vyplňování Vám zabere jen pár minut Vašeho času a je anonymní.

Obecně by e-komunikace, tedy používání e-podání ve veřejné správě měla pomoci zjednodušit oboustrannou spolupráci a také ji znatelně zrychlit.

Výsledky tohoto dotazníkového šetření budou použity v mé diplomové práci.

1) Jste pracovníkem/pracovnicí finanční správy, resp. finančního úřadu?

Ano

Ne

(Pozn: Pokud odpovíte ne, měl/a byste být bývalým/ou pracovníkem/nicí finančního úřadu.)

2) Byl/a jste zaměstnán/a ve finanční správě, resp. v působnosti některého finančního úřadu v následujících letech?

V roce 2009: Ano, Ne

V roce 2010: Ano, Ne

V roce 2011: Ano, Ne

V roce 2012: Ano, Ne

V roce 2013: Ano, Ne

Výsledkem porovnání: zda dotazovaný vzorek je stabilními pracovníky finanční správy, když průměrný počet pracovníků se téměř nemění a průměrný věk zaměstnance roste.

3) Je pravdivé tvrzení: Pracoval/a jste v rámci finanční správy v období od roku 2010 do roku 2013 ve stejné pozici, resp. s obdobnou náplní práce.

Ano
Spíše ano
Spíše ne
Ne

4) Pracoval/a jste v roce 2013 s podávanými daňovými příznánými, resp. zpracovával/a jste je pomocí ADIS?

Ano
Ne

(Pozn: Pokud ne, skok na otázku 7.)

5) Jaká daňová příznání jste zpracovával/a?

příznání k DPH
příznání k DPFO
příznání k DPPO
příznání k DSL
příznání k DzN
příznání k DDD

6) Byly mezi zpracovávanými příznánými podání učiněná elektronicky (e-podání z internetu, či prostřednictvím datových schránek)?

Ano
Ne

7) Pracoval/a jste v roce 2013 s dalšími došlými podáními, která je možné podávat v elektronické podobě, resp. zpracovával/a jste je pomocí ADIS?

souhrnná hlášení dle zákona o DPH
výpisy z daňové evidence dle zákona o DPH
vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků dle zákona o dani z příjmů
vyúčtování daně z příjmů vybírané srážkou dle zákona o dani z příjmů
přehled o počtu zaměstnanců
žádost dle § 35d zákona o dani z příjmů (žádosti o bonusy)
příhláška k registraci
žádost k daňové informační schránce

8) Byly mezi zpracovávanými podáními z otázky 7 (tj. ostatní podání mimo přiznání) podání učiněná elektronicky (e-podání z internetu, či prostřednictvím datových schránek)?

Ano

Ne

9) Posuďte vlastním odhadem poměr počtu všech došlých podání na základě zákona o DPH, zákona o daních z příjmů, zákona o DSL, zákona o DzN, zákona o DDD, která jste zpracovával/a v roce 2013 oproti počtu podání stejné agendy roku 2010:

počet podání velmi znatelně klesl

počet podání mírně klesl

počet podání je na stejné úrovni

počet podání mírně vzrostl

počet podání velmi znatelně vzrostl

10) Posuďte vlastním odhadem poměr počtu podání na základě zákona o DPH, zákona o daních z příjmů, zákona o DSL, zákona o DzN, zákona o DDD, učiněných elektronicky vůči počtu podání učiněných v listinné podobě u obsahově shodné agendy v roce 2010 ze strany daňové veřejnosti:

0 % elektronických

1-5 % elektronických

6-10 % elektronických

10-20 % elektronických

21-30 % elektronických

40-50 % elektronických

50-75 % elektronických

76-100 % elektronických

11) Posuďte vlastním odhadem poměr počtu podání na základě zákona o DPH, zákona o daních z příjmů, zákona o DSL, zákona o DzN, zákona o DDD, učiněných elektronicky vůči počtu podání učiněných v listinné podobě u obsahově shodné agendy v roce 2013 ze strany daňové veřejnosti:

- 0 % elektronických
- 1-5 % elektronických
- 6-10 % elektronických
- 10-20 % elektronických
- 21-30 % elektronických
- 40-50 % elektronických
- 50-75 % elektronických
- 76-100 % elektronických

12) E-podání jsou méně chybová ze strany daňové veřejnosti oproti podáním v listinné podobě?

- Souhlasím
- Nevím
- Nesouhlasím

13) Porovnáte-li časovou náročnost obsahu práce s došlým podáním bez chyb, či jiných překážek ke zpracování a bez nutnosti další účasti daňové veřejnosti do konečného Vašeho zpracování v listinné podobě a v elektronické podobě, je zpracování tzv. e-podání rychlejší?

- znatelně rychlejší (více než 2x)
- téměř nerozeznatelné (přibližně)
- znatelně pomalejší (více než 2x)

14) Porovnáte-li náročnost obsahu práce s došlým podáním, které obsahuje nějaké překážky, na základě kterých nelze ukončit zpracování bez další účasti daňové veřejnosti v listinné podobě s podáním v elektronické podobě, je zpracování tzv. e-podání rychlejší?

- znatelně rychlejší (více než 2x)
- téměř nerozeznatelné (přibližně)
- znatelně pomalejší (více než 2x)

15) Porovnáte-li množství vlastních vydaných písemností v rámci výkonu správy daní v roce 2013 oproti roku 2010, která jste zpracovával/a, je poměr v roce 2013:

znatelně větší (více než 2x)
téměř nerozeznatelné (přibližně)
znatelně menší (více než 2x)

16) Porovnáte-li z časového hlediska rychlost zpracování vlastních vydaných písemností v rámci výkonu správy daní v roce 2013 oproti roku 2010, která jste zpracovával/a, je poměr v roce 2013:

znatelně rychlejší (více než 2x)
téměř nerozeznatelné (přibližně)
znatelně pomalejší (více než 2x)

17) Pokud máte pocit, že Vám zpracování e-podání výkon správy daní neulehčuje, či nezrychluje, ačkoliv by se mohl předpokládat opak, uveďte, prosím, jaké Vy vidíte důvody:

nevyhovující technická podpora ADIS (častá aktualizace)
nedostatečná pružnost vedení (udělování oprávnění ke zpracování v ADIS)
nedostatečné možnosti pro daňovou veřejnost v rámci daňového portálu (např. omezené výběry)
komplikované ověřování platnosti e-podání (vady podání - podpisu, elektronického podpisu, z jaké datové schránky, atp.)
neustálá novelizace předpisů pro daňovou veřejnost
změny vnitřních předpisů, či pracovní náplně
nedostatek informací
jiné.....

18) Pracujete v současné době na pracovišti finančního úřadu:

do 50
do 100
do 150
do 200
nad 200
již nepracuji

19) Váš věk je v letošním roce je:

do 30

do 40

do 50

nad 50

20) Vaše nejvyšší dosažené vzdělání (ukončené) je:

ZŠ

SŠ (vč. SOU a VOŠ)

VŠ

21) Jste žena?

Ano

Ne

Děkuji Vám za poskytnutí informací a Váš čas.

Jsem studentkou oboru Veřejná správa a regionální rozvoj na Provozně-ekonomické fakultě ČZU. Vaše odpovědi mi pomohou analyzovat mé hypotézy (předpoklady).

Přeji Vám při výkonu správy daní minimum překážek.

Bc. Lenka Endalová